

VÄRMLANDS ANOR

1995:1

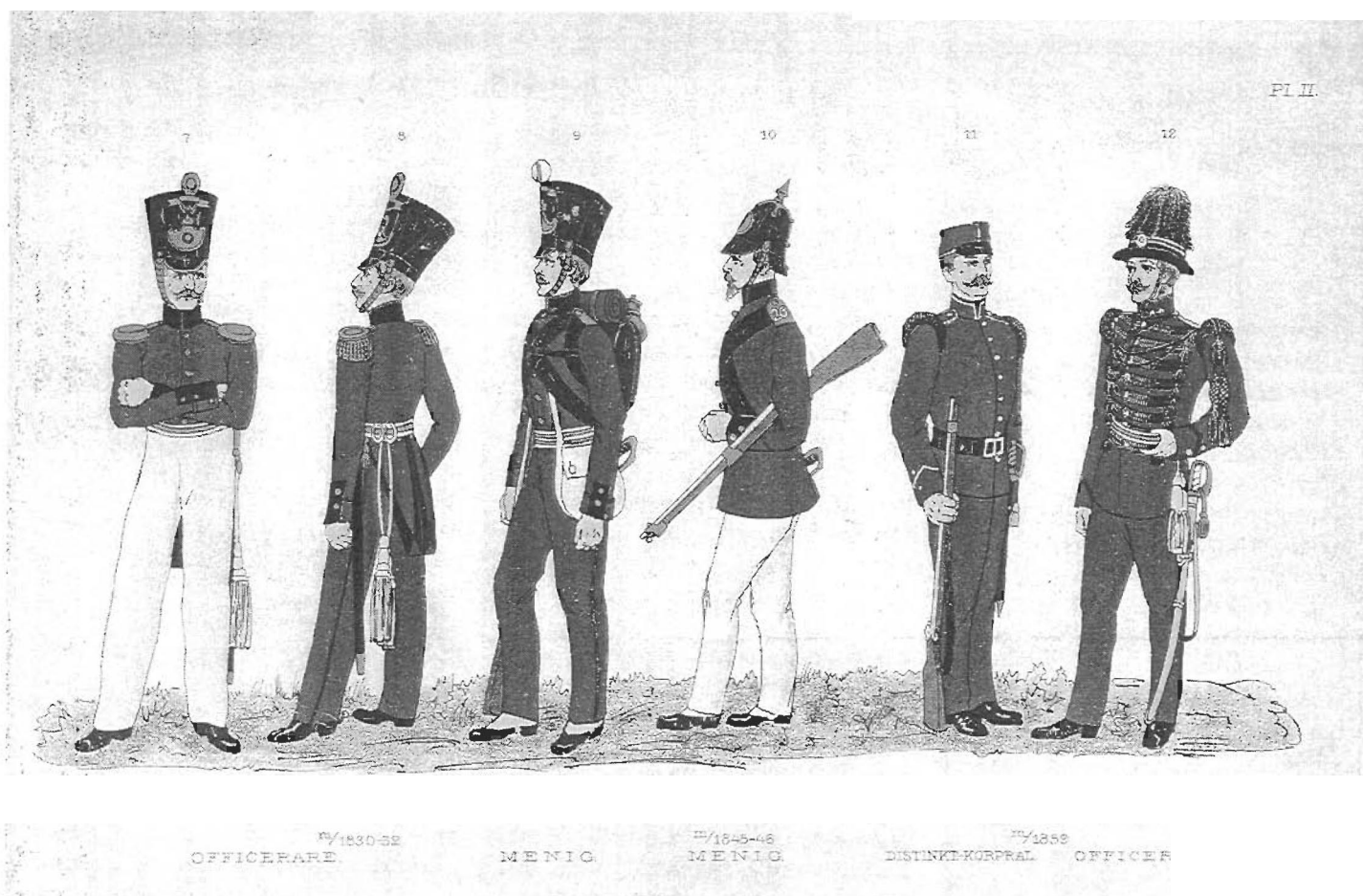
Februari 1995

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening
ISSN 1400-1047

Pris 30:-

Årgång 12

Fältjägaren Frid . . .
Se artikel sida 10

Värmlands Fältjägars uniformer för officerare och meniga 1830 - 1859

VärmlandsAnor

VärmlandsAnor utges som **medlems-tidning** för **Värmlands Släktforskarförening**. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om **händelser** för bevakning mottas tacksamt av Redaktören. Citat ur **VärmlandsAnor** får göras, om **källan** anges.

Upplaga 750 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare Lars-Gunnar Sander

Redaktör Bernhard Granholm

Produktion Consulting Data, Malm-torgsgatan 18, 65340 Karlstad. Telefon 054-218777 Telefax 054-218777

Tryck Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Manusstopp för 1995:2 är 5 maj 1995

Varmlands

Släktforskarförening

Föreningen bildades 1983 och har till **ändamål** att stödja och stimulera intresset för släkt- och **hembydsforskning** i Värmland och förena dem som delar detta intresse. Föreningen är ansluten till Sveriges **Släktforskarförbund**.

Organisationsnummer 8732201-6897
Föreningens adress c/o Sander, Norra **Berghaget**, 66732 Forshaga.

Medlemsavgiften är 100 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (1995). Avgiften sättes in på föreningens postgiro 46 96 **60-5**. För medlemmar i Norge är avgiften 90 norska kronor respektive 28 kronor som sättes in på norskt postgiro 0806 1944339.

Arkiv Emigrantregistret, Box 331, 65208 Karlstad. Telefon 054-159272.

Besöksadress Gamla Badhuset, Norra Strandgatan 4, Karlstad

Styrelsen 1994

Ordförande Lars-Gunnar Sander, Norra Berghaget, 66732 Forshaga. Telefon 054-872754

Vice ordförande Bernhard Granholm, Ljunggatan 39 C, 66432 Grums. Telefon **0555-61153**

Sekreterare Gunnar Jonsson, Älvhags-gatan 25, 66140 Säffle. Telefon **0533-10559**

Kassör Harald Persson, Malm-torgsgatan 18, 65340 Karlstad. Telefon 054-218777

Materialförvaltare Bo Cider, Skolgatan 12, 66060 Molkom. Telefon **0553-10378**

Registrator Sonja Peterson, Ölme-gatan 9 A, 65230 Karlstad. Telefon 054-219411

Ledamot Eivor Lantz, Lindersvägen 20, 66341 Hammarö. Telefon 054-525727

Stadgar för Varmlands Släktforskarförening

Antagna den 15 december 1983
Ändringsbeslut vid årsmöten
1986, 1989 och 1994

1 Föreningens namn är Värmlands Släktforskarförening.

2 Föreningens **ändamål** är att inom Värmland stödja och **stimulera** intresset för släkt- och hembydsforskning och förena dem, som delar detta intresse.

3 Medlemskap **erhåller** den, som anmäler sitt intresse för föreningens verksamhet och betalar den årsavgift, som årsmötet **fastställer**. Till hedersmedlem kan årsmöte **kalla** person som i mycket betydlig grad bidragit till föreningens verksamhet. Hedersmedlem är befriad från **årsavgifter**.

4 **Årsmötet** är föreningens högsta beslutande organ och hålles under februari eller **mars** månad varje år.

5 **Årsmötet** utser ordförande, **fyra** till sju ordinarie styrelseledamöter och **fyra** suppleanter för dessa. Styrelsens **mandattid** är **två** år med växelvis avgång för halva styrelsen vart år. Ordförandens mandattid är ett år. **Årsmötet** utser också redaktör för föreningens medlemsblad.

6 **Årsmötet** utser **två** revisorer och en revisorssuppleant, samtliga med ett års mandattid.

7 **Årsmötet** utser en valberedning på tre personer, varav en är sammankallande. Valberedningens mandattid är ett år.

8 Räkenskaper skall föras per kalenderår och revideras före årsmötet.

9 Kallelse till årsmötet samt föredragningslista skall utsändas ~~minst~~ **10** dagar i förväg.

10 Motioner till årsmötet skall inlämnas till styrelsen senast den **15** januari.

11 Rösträtt vid årsmötet och andra föreningsmöten utövas av varje **närvarande** medlem med en röst. Lotten avgör vid lika röstetal i **valfrågor**. Vid lika röstetal i övriga frågor avgör ordförandens mening.

12 Styrelsen sammanträder **på** ordförandens kallelse. Styrelsen **äger** fatta beslut, då minst tre ledamöter är närvarande.

13 Styrelsen verkställer föreningens beslut och svarar för de löpande ärendena under mandatperioden.

14 Alla sammanträden protokollförs. Justerare utses vid alla möten till att jämte ordföranden justera protokollet.

15 Förslag till ändring av dessa stadgar skall i skriftlig form inlämnas till styrelsen minst en **månad** före årsmötet. Stöd av minst 2/3 av de vid årsmötet **närva-**

Innehåll

Stadgar	2
Kallelse årsmöte	3
Resultat Budget	3
Verksamhetsberättelse	4
Balansrapport	4
Överfallet på Jerpset	5
Skapa register . . .	8
Emigrantforskningen	9
Fältjägaren Frid	10
Krigsarkivet	11
Landsarkiv	11
För hård för bly	12
Antavla 35	13
Arkivverket	14
Vem skrev brevet?	15
Andra medlemsblad	16
Kartor över Dalsland	17
Boktips	18
Anor sökes	19
114 nya medlemmar	20
Vårens program	22
Info från SVAR	22
Annonser	23

Riksstämman i Karlstad?

Vår förenings årsmöte den 18 mars har att ta **ställning** till en mycket viktig fråga. **Styrelsen** har nämligen inlämnat en **intresseanmälan** om att **Värmlands Släktforskarförening** skall få bli värd för **Släktforskarförbundets riksstämman H 1999**.

Denna **anmälan** är **preliminär** intill dess den **godkänns** av våra medlemmar, det vill säga årsmötet. Om årsmötet **ställer sig** positivt till frågan, innebär detta att **vi** påtar oss ett **tungt** ansvar. De som **besökt** någon eller **några** riksstämmor vet att det rör sig om en stor **sak** med **utställningar, föredrag, konferenser, utflykter** och diverse **underhållning**.

När något skall **göras**, brukar värmlänningarna ofta säga att "det ordnar sig". Den **här** saken ordnar sig emellertid inte av sig självt utan fordrar en stor arbetsinsats - inte bara av styrelsen utan även av **övriga** medlemmar.

Vi kommer att behöva frivilliga som ställer upp och arbetar med både planering och **genomförande**.

Hör gärna av Dig till styrelsen redan NU med tips och synpunkter!

Lars-Gunnar Sander

Stadgar..

Fortsättning från sida 2

rande medlemmarna fordras för en stadgeändring.

16 Beslut om föreningens upplösning skall fattas av **två** på varandra följande medlemmöten, varav ett är årsmöte. Stöd av minst **3/4** av de vid mötena närvarande medlemmarna fordras för att beslut om upplösning av föreningen **kan tas**. Sista mötet avgör **varthän föreningens** samlingar och ekonomiska tillgångar skall överlämnas.

Kommentar

Dessa stadgar antogs vid föreningens grundande 15/12 1983. **Årsmötet** 1986 **ändrade** ordinarie ledamöter till **sju** (från **fyra**). **Årsmötet** 1989 gjorde ett tillägg till §5: "**Årsmötet** utser också redaktör för föreningens medlemsblad" och 1994 infördes hedersmedlem, **val** av kontaktpersoner togs bort och justeringsman **ändrades** till justerare. *HP*

Kallelse till årsmöte 18 mars kl 1300

Lördagen den 18 mars kl 13.00 kallas Du till årsmöte
i Gamla Badhuset i Karlstad

Förhandlingar enligt förslag till dagordning

Per Magnusson föreläser: "Kartan berättar om Karlstad"

Tag gärna med gäster

Förslag till dagordning för årsmötet

1 Mötet öppnas	12 Val av ordförande för 1995
2 Fråga om mötet anses stadgeenligt utlyst	13 Val av ordinarie ledamöter för 1995-1997 (i tur att avgå är Gunnar Jonsson, Bo Cider och Eivor Lantz)
3 Godkännande av dagordningen	14 Val av suppleanter för 1995-1997 (i tur att avgå är Gunhild Svensson och Iréne Luthman)
4 Val av mötesordförande	15 Val av revisorer och revisorssuppl för 1995
5 Val av mötessekreterare	16 Val av redaktör för 1995
6 Val av justerare	17 Val av valberedning för 1995
7 Verksamhetsberättelse och räkenskaper	18 Fråga om riksstämman i Karlstad 1999
8 Revisionsberättelse	19 Övriga frågor
9 Fråga om styrelsens ansvarsfrihet	20 Mötet avslutas
10 Budget för 1995	
11 Medlemsavgift för 1996	

Resultaträkning 1994

Intäkter	Budget	Resultat
Medlemsavgifter	42750,00	53206,58
Familjeavgifter	200,00	230,00
Kommunbidrag	500,00	500,00
Landstingsbidrag	5000,00	5000,00
Erhållna gåvor	0,00	5000,00
Ränteintäkter	2000,00	1793,50
Summa	50450,00	65730,08

Kostnader	Budget	Resultat
Tidskriften	27000,00	30081,00
Trycksaker	500,00	-5389,50
Portokostnader	7000,00	11335,46
Telefon	175,00	275,00
Möten	3000,00	-141,50
Kurser	0,00	-824,00
Resor	2000,00	3381,10
Förbrukningsmtrl	1100,00	1859,00
Riksstämman	3000,00	2374,00
Externa gåvor	0,00	400,00
Diverse kostnader	900,00	907,50
Ext medlemsavg	500,00	500,00
Riksförbundet	4275,00	4257,00
Avskrivning inv	0,00	5014,00
Överskott	1000,00	11701,02
Summa	50450,00	65730,08

Budget för 1995

Intäkter	Budget
Medlemsavgifter 550x100	55000,00
Familjeavgifter 20x30	600,00
Kommunbidrag	500,00
Landstingsbidrag	5000,00
Erhållna givror	0,00
Ränteintäkter	2000,00
Summa	63100,00

Kostnader	Budget
Tidskriften	33000,00
Trycksaker	500,00
Portokostnader 700x3, 10x4	12000,00
Telefon	300,00
Möten	600,00
Kurser	0,00
Resor	3000,00
Förbrukningsmtrl	1800,00
Riksstämman	2500,00
Externa gåvor	500,00
Diverse kostnader	1000,00
Extern medlemsavgift	500,00
Riksförbundet	4900,00
Avskrivning inv	0,00
Överskott	2500,00
Summa	63100,00

Verksamhetsberättelse 1994

Verksamhetsåret

Föreningens tionde **verksamhetsår** omfattar tiden 1994-01-01 till 1994-12-31.

Medlemmar

Antal medlemmar 93-12-31	473
Nyamedlemmar 1994	+ 114
Utträden , avlidna, ej betald avgift	-19
Antal medlemmar 94-12-31	568

(varav 21 familjemedlemmar)

Medlemsavgiften

Medlemsavgiften var för 1994 90 kr för ordinarie medlem och 10 kr för familjemedlem.

Hedersledamot

Anders **Höglund**, Kristinehamn

Styrelse

Ordförande Lars-Gunnar Sander, **Fors-haga**

Vice ordförande Bernhard Granholm, **Grums**

Sekreterare Gunnar Jonsson, **Säffle**

Kassör Harald Persson, **Karlstad**

Materialförvaltare Bo Cider, **Molkom**

Registrator Sonja Peterson, **Karlstad**

Ledamot Eivor Lantz, **Hammarö**

Suppleanter Gunhild Svensson, **Karlstad**, Anette Carlsson, **Karlstad**, Tom

Silja, **Fors-haga**, Iréne Luthman, **Karlstad**

Revisorer Kerstin Modén, **Karlstad**, Gerhard

Kaukerat, **Slottsbron**

Revisorssuppleant Olle Skoog, **Kristinehamn**

Valberedning Gunnar Bergström, **Karlstad** (sammankallande), Stig Jonsson, **Kristinehamn**, Ingrid Johansson, **Kläs-bol**

Redaktör Bernhard Granholm, **Grums**
Styrelsens arbete

Styrelsen har hållit sju protokollförda sammanträden.

Vid **Folkrörelsearkivets** årsmöte den 22 mars höll **Lars-Gunnar Sander** ett föredrag om detta arkivs betydelse för **släktforskningen**.

Lars-Gunnar Sander har deltagit i **Släktforskarförbundets ordförandekonferens** i **Örnköldsvik** den 26 aug. Samma dag deltog Gunnar Jonsson i förbundets cirkelledarkonferensockså i **Örnköldsvik**. Lars-Gunnar Sander och Gunnar Jonsson har som ombud representerat föreningen vid **riksstämman** i **Örnköldsvik** den 27 aug.

Lars-Gunnar Sander informerade om föreningen och om släktforskning vid **Värmlands Hembygdsförbunds konferens** i **Brunskog** den 29 okt.

Den 15 nov besöktes föreningen av ett **100-tal medlemmar** i föreningen Aktiva Seniorer varvid Lars-Gunnar Sander och Harald Persson berättade om **släktforskning**.

Under hösten har tre lokala **släktforskarträffar** hållits i Torsby, **Östmark** och **Vitsand** med Harald Persson som inledare.

Dataregistrering av **värmländska** soldater har startats upp under hösten som ett **ALU-projekt**, handledare **Harald Persson**.

Medlemsmöten

26 mars - **Årsmöte** med sedvanliga **årsmötesförhandlingar**. Kulturchefen Kjell Fredriksson föreläste om "Hur man levde, tänkte och trodde för 100 år sedan"

16 april - Informationsträff där bland annat medlemmar ur styrelsen berättade om sin forskning, lämnade tips och svarade på **frågor**.

7 maj - Besök hos Jesu **Kristi Kyrka** av Sista Dagens Heliga i Örebro varvid kyrkans databas och **släktforskarprogram** studerades. **Rundvandring** i Wadköping och middag tillsammans med representanter för Örebro **Släktforskare**.

24 sept - Dombokskonferens **samarangemang** med Föreningen Tingshuset i **Häljebol** med **flera**.

18 okt - Föredrag av Barbro Meliander från Värmlands Museum över ämnet "Bergsbruk och **järnhantering** i Värmland"

Kursverksamhet

En kurs i datorprogrammet **DISGEN** har hållits i Karlstad. Tretton elever lärde sig hantera **släktforskarprogrammet** under 3 lördagar, **sammanlagt** 15 timmar. **Lärare** var Gunnar Jonsson och Harald Persson.

Publikationer

Tidskriften VärmlandsAnor har utkommit med fyra nummer, totalt **100** sidor.

Värmlands Släktforskarpattdog är en uppdatering av 1993 års upplaga med flera forskare samt komplettering med kartor, litteratur-, arkiv- och **registerförteckningar**.

Värmlands Ortregister. Över 4 700 hemman och **hemmanstorp** med hänvisning till socken, härad, jordnatur och mantal. **Sammanställt** av **Gunnar Jonsson**.

Vitsands Födde/Vigde 1824-1860, 300 sidor med register.

Fryksände Födde 1707-1765, 452 sidor med register.

Övrig medlemservice

Utbyte av medlemsblad har skett med ett 65-tal andra **släktforskarföreningar**. Dessa publikationer förvaras i föreningens arkiv på Gamla Badhuset och kan lånas av **medlemmarna** genom **materialförvaltarens** försorg.

Harald Persson har verkat som ombud för DIS (Föreningen för **Datorhjälp** i Släktforskningen) med uppdatering av nya **programversioner** och telefonsvar på programproblem.

För att **underlätta** dokumentation av genomförd forskning har föreningen **låt** tit trycka upp blanketter för antavlor som medlemmarna **kan** köpa.

Föreningen har **fått** mottaga en donation på 5 000 kr för vilket belopp **två läsapparater** inköpts och placerats på Gamla Badhuset.

Fortsättning sida 5

Balansräkning 1994

Tillgångar	Ing bal	Utg b d
Kassa	20,00	00,00
Postgiro	14018,89	5584,91
Bank	30000,50	45749,50
Fordringar	0,00	10690,00
Inventarier	1,00	1,00
Summa	44040,39	62025,41
Skulder		
Skulder	19980,00	26264,00
Eget kapital	24060,39	24060,39
Årets vinst		11701,02
Summa	44040,39	62025,41

Överfallet på Jerpset i Eidskog

Kartskisser på sida 18

1808-1809 års krig utspelades inte bara i Finland utan berörde även bland annat Värmland varifrån ett halvhjärtat försök gjordes att invadera Norge. Denna artikel har varit publicerad i "Släktforskare i Uppland", nr 2/93. Den har sedan efter lätt bearbetning g ställts till VärmlandsAnors förfogande för publicering och vi tackar författaren Bernt Karlsson för bantillmötegående.

Det var tisdagen den 25 maj och klockan var 01.00. I huvudbyggnaden och i de intilliggande uthusen hade den svenska truppstyrkan, jägarna från Upplands regemente, intagit nattvilan. Till skydd utanför fanns några få vaktposter i den händelse något skulle inträffa. En stod på körbron till ladan och en annan hade tagit plats på en stor sten en bit ifrån byggnaderna.

Det var då som normmännen passade på att slå till. Vaktposterna övermannades men försökte ögonblickligen påkalla uppmärksamhet och försvara sig så gott de kunde. Ett skott brann av och några avgrundsvrålar skar genom luften. De sovande upplänningarna vaknade momentant och gav sig genast i kamp med normmännen.

Verksamhetsberättelsen... Fortsättning från sida 4

Slutligen har ett mycket stort antal släktforskarfrågor per brev eller telefon besvarats av styrelsemedlemmar.

Ekonomi

Resultat och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen.

Slutord

Föreningen kan se tillbaka på ett framgångsrikt år med många aktiviteter. I förhoppningen om att Värmland inom en snar framtid skall få ett eget landsarkiv i Karlstad tror vi att intresset för släktforskning kommer att öka ytterligare i länet. Styrelsen ser därför framtiden an med tillförsikt.

Karlstad i februari 1995

Lars-Gunnar Sander; Bernhard Granholm, Gunnar Jonsson, Harald Persson, Gunhild Svensson (suppl för Eivor Lantz), Bo Cider; Sonja Peterson

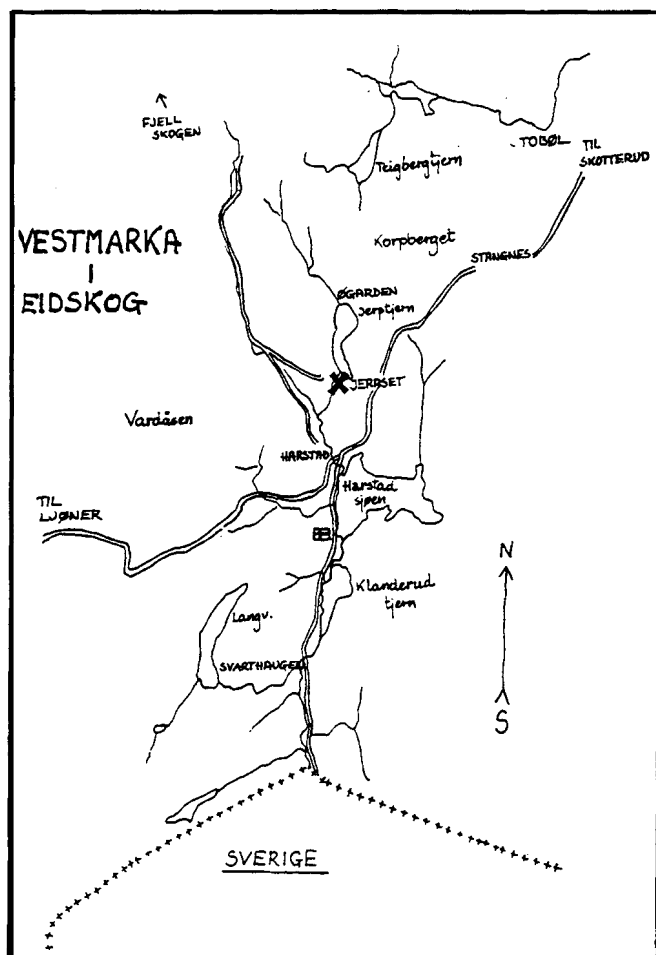
Men normmännen var förberedda och de var betydligt flera. Efter en tims lång drabbning fann upplänningarna för gott att sträcka vapen. Deras ledare hade bestialiskt stuckits ned med några bajonetthugg. Ytterligare fyra man • tre svenskar och en normman • hade fått sätta livet till på slagplatsen. De övriga svenskarerna, 24 man, tvingades ge sig till fånga.

Våren 1808

Detta var den fasansfulla våren 1808. I öster hade Ryssland fallit in i Finland redan i början på året. Från söder hotade Danmark med landstigning i Skåne. Längs riksgränsen i väster stod talrika norska styrkor under dansk överhöghet. Bakom fiendestyrkorna avtecknade sig kejsar Napoleons tydliga profil. Alla var de hans allierade. På svensk sida återfanns endast England • 100-tals sjömil bort • och till rätt liten hjälp om det skulle hetta till.

Den unge svenske kungen Gustav IV Adolf hade i och för sig inte varit särskilt stark men däremot fanatiskt bestämd i sin uppfattning. Han hatade Napoleon gränslöst och därmed också dennes allierade. Med stridsberedda arméstyrkor i såväl öster och väster försökte han så gott det gick att förhindra att Sverige invaderades av fiender.

Västarmén på 15 000 man hade förlagts längs den långa norska gränsen från Svinesund i söder till Värmland i norr. Upplands regemente svarade för två bataljoner med totalt 983 man, som ingick i västarméns högra flygels 2:a brigad, i första omgången förlagd till trakten av Adolfsfors och Skillingmark.

Två bataljoner infanteri var förlagda i byarna Långlanda, Telle, Torgelsrud, Lesserud, Korterud, Grannerud, Grytved, Lernäs, Elgesta och Lund. En bataljon förlades i byarna från hemmanet Vikene i Skillingmarks socken. Artilleri och kavalleri var förlagda till Noresund, Flögene, Otterbol, Rudsgården och Bellstad. Jägarbataljonen och en bataljon infanteri förlades till Skillingmark och byarna däromkring med jägarna förlagda närmast gränsen.

Brigadchef var översten greve A L von Schwerin. Biträdande chef, men i själva verket kommenderande, var överstelöjtnant friherre Gustaf Olof Lagerbring till Bredsjö i Järlåsa socken.

Upplänningarna hade avmarscherat från Uppsala i början av mars. De begav sig till att börja med till ståndkvarter utanför Nora. Därefter fortsatte de via

Fortsättning sida 6

Överfallet på Jerpset ...

Fortsättning från sida 5

Kävringeborn, **Saxån** och **Filipstad** mot den norska **gränsen** till trakten av **Eda skans**. **Gränsen** mot Norge passerades den 14 mars. Redan den 29 februari skall den danska **krigsförklaringen** ha under-tecknats, men den lär ha **överlämnats** till **svenskarna** just den 14 mars.

Den 18 april intog **upplänningarna** med **Rasbo** kompani i spetsen **Lier skans** strax öster om **Kongsvinger**. En månad senare, närmare bestämt den 18 maj, stötte **upplänningarna** på nytt ihop med **normmännen**, den här gången vid **Jahren** nordost om **Kongsvinger**. Resultatet blev inte lika **framgångsrikt** som vid **Lier**. **Normmännen** höll **ställningarna** betydligt **bättre** och åsamkade upplänningarna rätt **avsevärda** förluster.

Gården Jerpset i Vestmarka

I slutet av maj **månad** var en truppstyrka bestående av ett **drygt** 50-tal jägare ur **Upplands regemente** förlagd till gården **Jerpset** i **Vestmarka** sydost om **Kongsvinger**. Ledare för styrkan var löjtnanten baron **Gustaf Reinhold Ulfsparré** till **Kydingeholm** i **Alunda**. Vid sin sida hade han fänrik **Olof Johan Wijnblad** från **Krogsta** i **Lunda** men bördig från **Risberga** i **Östuna**. **Jägare** var beteckningen på en **specialstyrka**, som i regel utrustats med studsare i stället för muskötter.

Gården **Jerpset** brukades av **Trond Larsen Jerpset**, en **sann** norsk patriot. Han var vid tiden för svenskarnas intåg i Norge inkallad till **Kongsvinger fästning** som så kallad **landvernsman** och kunde som **sådan** bistå de reguljära **norska trupperna** med användbar lokal information.

Fientliga **strövtåg** i området runt **Jerpset** skapade viss oro i det svenska lagret, varför löjtnant **Ulfsparré** sände **iväg** fänrik **Wijnblad** med **28 man** på måndagskvällen den 24 maj för att försöka klarlägga vad som egentligen föresiggick. Kvar på **Jerpset** blev, **förutom** löjtnant **Ulfsparré** **också** **28 man** rekryterade ur **fyra** av regementets **åtta** kompanier. Där fanns många ärrade **upplänningar** av vilka några varit **med** redan i 1788-90 års **krigshandlingar** mot **Ryssland** vid **Svensksund**.

Gården Jerpset i Vestmarka, där det dramatiska blixtoverfallet natten till den 25 maj 1808, inträffade. En minnessten intill flaggstången minner om händelsen. Foto Bernt Karlsson 1987

Livkompaniet **bidrog** med:
Soldat Carl Falk, 21 år, från rote 96 Mälbo i **Vendels** socken
Soldat Lars Borg från rote 73 i **Husby** i **Vendels** socken
Soldat Jan Bräck från rote 42 **Gryttjom** i **Tierps** socken
Soldat Jan Hoff, 28 år, från rote 47 **Gisselbo** i **Tierps** socken
Soldat Per Ax, 40 år, från rote 105 **Axlunda** i **Björklinge** socken. Hade varit soldat sedan 1789, deltagit i **fälttåget** till **Pommern 1806-07** och sannolikt också till **Finland 1789-90**
Soldat Jan Åhl, 42 år, **fyrabarnsfar** från rote 109 **Hammarby** i **Björklinge** socken. Hade varit soldat sedan 1789, deltagit i **fälttåget** till **Pommern 1806-07** och möjligen också till **Finland 1789-90**
Soldat Erich Sand från rote 113 **Åmyra** i **Björklinge** socken
Soldat Eric **Fyhr** från rote 100 **Juvansbo** i **Björklinge** socken.
Från Förste majorens kompani (**Olands kompani**) kom:
Soldat Lars Fyr, 42-Årig **fembarnsfar** från rote 62 **Sydinge** i **Alunda** socken. Hade varit soldat **sedan** 1790
Soldat Anders Ulf från rote 53 **Valde** i **Skäthammars** socken
Soldat Erich Rapp, 39 år, **fembarnsfar** från rote 77 **Väsby** i **Alunda** socken Hade varit soldat **sedan** 1791
Soldat Anders Grön från rote 52 **Norra Skäthammars** i **Skäthammars** socken
Soldat Elias **Kraft**, 29 år, från rote 44 **Pinga** i **Morkarla** socken. Hade varit soldat sedan 1801 och också deltagit i **fälttåget** till **Pommern 1806-07**

Trumslagaren Per-Olof **Bergström**, sannolikt från **Krogsta** i **Tuna** socken.

Bälinge kompani bidrog med:
Soldat Carl Ekstrand, 26 år, från rote 32 **Vaxmyra** i **Ärentuna** socken
Soldat Jan Blesholm, 27 år, från rote 105 **Ahlsta** i **Börje** socken
Soldat Matts **Krut** från rote 101 **Agersta** i **Jumkils** socken
Soldat Jan Fröjd från rote 110 **Åkerby** i **Börje** socken
Soldat Lars Bäver, 43 år, från rote 118 **Västra Läby** i **Läby** socken.

Från Rasbo kompani återfanns:
Soldat Anders **Fruckt**, 38 år, från rote 6 **Gamla Uppsala** by i **Gamla Uppsala** socken
Soldat Jan Malm, 22 år, från rote 95 **Ellringe** i **Almunge** socken. Hade varit soldat i bara drygt ett år
Soldat Anders Ed, 31 år, **tvåbarnsfar** från rote 104 **Edeby** i **Almunge** socken. Hade varit soldat **sedan** 1801
Soldat Matts **Öster**, 33 år, **trebarnsfar** från rote 102 **Kamsta** i **Almunge** socken Född i **Östuna** socken. Hade varit soldat **sedan** 1801 och deltagit i **fälttåget** till **Pommern 1806-07**
Soldat Carl Bjur, 24 år, från rote 114 **Åkerby** i **Funbo** socken
Soldat **Erik** Flor, 22 år, från rote 132 **Bärby** i **Danmarks** socken.

Utöver de tidigare nämnda fanns det ytterligare tre jagare från **Upplands regemente** med vid **Jerpset**, varom **uppgift** tema dock är i ämbligen bristfälliga:
Korpral **Johan Söder** rote, socken och kompani okända.

Fortsättning sida 7

Överfallet på Jerpset . . . Fortsättning från sida 6

Möjligen en soldat vid namn Gustaf Reinhold **Alvfors**, socken och kompani **okända**. Slutligen en 28:e soldat om vilka alla fakta • i varje fall än **så** länge • är okända.

Baron Gustaf Reinhold **Ulfsparre** var **själv** 33 år och **ogift**. Han var son till baron Anders Ulfsparre med hustru **Johanna** Helena, född **Röök**, och hade **två** bröder i **livet**, vilka **också** valt den militära banan. Brodern Jacob Anders fanns **även** han med **på fälttåget** till Norge, **också** förlagd till området öster om **Kongsvinger**. **Gustaf Reinhold Ulfsparre** hade blivit sergeant vid Upplands regemente redan som **16-åring** år 1791.

Norska förberedelser

Söndagen den 23 maj hade överste Staffeldt från sin bas **på** Kongsvingers **fästning** beordrat en norsk **styrka** på ungefär 150 **man** under ledning **av** kapten Wilhelm von **Jürgensen** att bege sig mot Vestmarka och försöka **övertaska** de svenskar som **låg** grupperade **därstädes**. Den norska **styrkan** bestod av cirka 85 **man** från det Leirdalske lette **infanteri**-kompani och 65 **man** från det Aamodtske skilöperkompani.

Leirdalske lette infanterikompani hade sitt **rekryteringsområde kring Sognefjordens** allra **innersta fjordar** • i **Laerdal, Borgund, Hafslø, Solvorn** och **Årdal**. Kompaniet var nyuppsatt **så** sent som 1801. Dessförinnan hade de inre **sogningarna** varit befriade **från krigstjänst** **som** kompensation för att de tog ansvar för **postvägen** över Fillefjäl mot Kristiania (Oslo).

De flesta soldaterna var runt **25-års-åldern** och saknade **så** gott som helt erfarenhet från livet **på** krigsfot. Kapten von **Jürgensen**, 45 år, var kompaniets chef även till vardags. Han var **född** 1762 i Husum i Schleswig **och** hade kommit till Norge 1791 **som** en av de allra sista utlänningarna som fick tillträde till en norsk **officerstjänst**.

Bland **leirdölerne** i **övrigt återfanns** t ex: Soldat **Endre Iversen Holde**, 23 år, från **Borgund**
Soldat **Hans** Lem Sörensen, 26 år, från **Årdal**

Soldat **Sjur Andersen Övrebö**, 30-årig **fem-barnsfar** från **Solvorn**

Soldat Iver **Christopher**-**sen Richum** från gården **Richum** i Tönjum

Soldat Ola Thomasen **Jelde**, 27 år, från **Årdal**
Soldat **Baar** Andersen **Mo** från **Tönjum**.

Korpral Jens **Klingenberg**, 24 år, från gården **Saebø** i **Laerdal**

Soldat **Ivar Knudsen**, 29 år, från gården **Övre Hæg** i **Borgund**

Soldat Anders Pedersen från gården **Nordre Björkum** i Tönjum

Soldat Anders Davidsson från gården **Raae** i Tönjum

Soldat Peder **Atlesen** från gården **Björkum** i Tönjum

Soldat **Andreas** Hansen Lem från **Årdal**.

Soldat **Sjur** Björkhaug från **Kaupanger**.

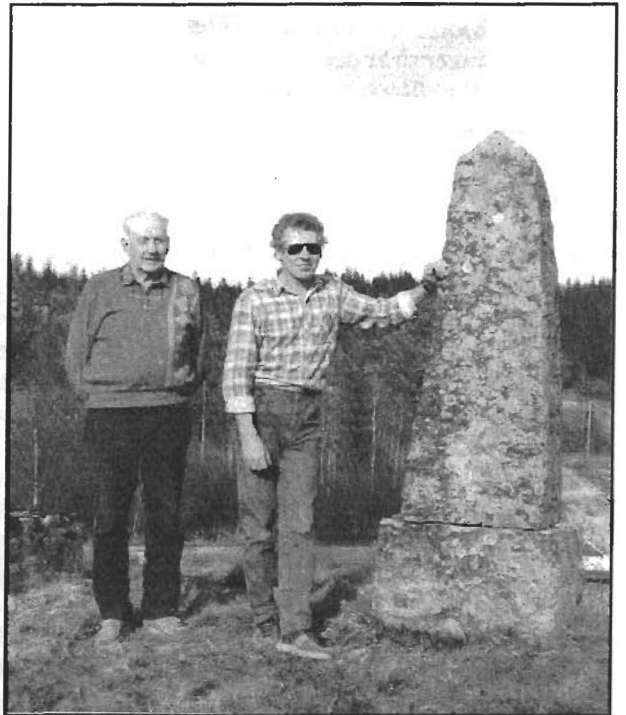
Skilöperkompaniet

Det Aamodtske **skilöperkompani** var ett av de tre **skidlöparkompanierna** **som** utgjorde den **Sønnerfjellske skilöperbataljon**. Kompaniet rekryterades huvudsakligen från den norra delen av Hedmark fylke • från bygderna i **Rendalen** och **Österdalen**

Kompaniet bestod av 100 **man**, som var indelade i tre fördelningar, den **tynsetske** (= 1:a), den **rendalske** (= 2:a) och den **aamodtske** (= 3:e). Mycket **tyder** på att de **skidlöparsoldater**, **som** begav sig **mot Jerpset**, **kom** från de **tynset-ske och rendalske fördelningarna**.

Skidlöparkompaniet leddes enligt vissa uppgifter av löjtnant Johan **Friedrich** Spörck. Andra uppgifter talar om **premiärlöjtnanten** Ludvig Munthe **Blix**, 38 år, **som** ledare.

Följande soldater och övriga befäl torde ha varit med bland de 65 **skidlöparna**:
Kommenderssergeant Per **Aasnes**

Sentida ättlingar i rakt nedstigande led till Trond Jerpset. Fr v Embret Jerpset och sonen Arne Jerpset. Minnesstenen restes 1908. Foto Bemt Karlsson 1987

Skidlöpare Per **Baek** från **Storelvdal**.
Skidlöpare Ola Danielsson **Eika** från **Trysil**

Skidlöpare Erik **Kalvkjipptjønnet**, 21 år, från **Kaivkjipptjønnet** mellan **Tynset** och **Kvikne**

Skidlöpare Erik **Adamsson Moen** från **Tolga**

Skidlöpare Ola **Larsen Nygarden** från **Tolga**.

Som ledsagare av den norska truppstyrkan på väg mot **hemmagården** Jerpset fanns **också** landvemsmannen **Trond Jerpset** med. Ingen kunde ju haft en bättre vägvisare. Ju **närmare** Jerpset truppstyrkan kom, desto **bättre** kände **Trond** terrängen.

Den målmedvetna styrkan gav sig **iväg för** att **övertaska** svenskarna. Mer om detta och av drabbningen kommer i nummer 1995:2 av **VärmlandsAnor**.

Skapa register men till vad?

När jag tänker på register inom **släktforskningar** så är det i första hand **sökregister för** olika typer av original-**källor**. Det **kan** till exempel vara ett personregister till en dombok eller ett komplett vigsel- eller **födelseregister**.

För källor av typ domböcker eller bouppteckningar, **så** ser jag det som viktigast med register i form av **personregister** med **sidhänvisningar** till **källorna**. För **ministerialböcker** som redan är **strukturerade** med olika kolumner för olika uppgifter **så** kan dessa relativt enkelt passa in i en mall för sökregister.

Det **viktigaste användningsområdet** för register är enligt min mening att fastställa **möjliga** släktsamband genom utdrag, sortering och matchning av olika register. Hypoteserna som man kan få **fram** på detta sätt ska **naturigtvis** verifieras mot **originalkällorna**.

Normerade sökord

För att ett register ska kunna vara **användbart** för ovan nämnda **släktforskning** **så** måste någon form av normering av de viktigaste sökorden göras. **Vi** vill ju **gärna** se alla **stavningsvarianter** av ett namn sorterade tillsammans, exempelvis kommer ju Carl och Karl att sorteras på helt olika **ställen**. Sökorden ska användas för sökning och sortering, men det är **viktigt** att vi inte later någon information, till exempel **originalstavning**, **försvinna** vid normeringen. Jag förordar **därför** att man vid normering lägger till nya kolumner för varje sökbegrepp.

Originalregister:

Förnamn	Efternamn	Adress
Carl	Phersson	Olserud
Erich	And:son	Gernerud

Register kompletterat med normerade sökord, **fältnamnet** Nxxx:

Förnamn	NFörnamn
Carl	Karl
Efternamn	NEfternamn
Phersson	Persson
Adress	NAdress
Olserud	Olofsrud etc

Registret med normerade sökord **kan** nu användas för att till exempel **söka** ef-

ter möjliga syskongrupper, makor eller andra **släktförhållanden**. Själva sökningen kan göras på olika sätt antingen genom sortering **på** olika kolumner eller genom urval eller en kombination av dessa metoder.

Samkörning

Den största nyttan med datoriserade register ser jag **när** man kan 'samköra' **flera** olika register, till exempel födelse- och vigselregister eller register från flera grannförsamlingar. **Olika** släktforskare kan i detta sammanhang ha olika **vinklingar** på hur man ska 'samköra'.

I detta **samma** hang vill jag poängtera den viktiga skillnaden mellan registrering och **forskning** samt det viktiga att **hålla ursprungregistren** så intakta som möjligt för att inte begränsa **samkörningsmöjligheterna**.

Registrering är avskrift av **original**-uppgifter. **Forskning** är i detta **samma** hang sortering, **samsortering** och urval av och ur register. **Forskningen** får aldrig **återföras** till originalregistren **så** att originaluppgifterna **ändras**. Normering innebär ju i och för sig förändring av originalregistren, men **så** länge man behåller originalkolumnen tycker jag **att** detta är acceptabelt **Om** dessa regler följs **så** kommer registren att kunna vara användbara även för andra forskare.

Första gången jag själv fick nytta av datoriserade register i min egen forskning var **när** en kollega **skickade** mig ett födelse- och ett vigselregister för en församling i norra Uppland. Jag hade själv köpt de aktuella mikrokorten och gjort en första genomgång av dessa.

Ett problem var att det i **födelse**-registret bara **fanns** en förälder angiven, nämligen fadern. Med hjälp av sökning i **vigselregistret** fick jag mycket snabbt **fram** uppgifter om möjliga mödrar. Redan efter ett par timmar **så** hade jag hittat ett tiotal nya anfader och dessutom de flesta av deras syskon. Eftersom jag hade mikrokorten tillgängliga **så** var det också mycket snabbt verifierat att registret var korrekt **avskrivet** för mina släktingar. Som en extra bonus fick jag också **hjälp** med tolkningen av en del **svårtydda** namn i registret.

Praktiska detaljer om register

Det **finns** många olika möjligheter att göra register med dator. Det finns en uppsjö av generella registerprogram, **kalkylprogram** och ordbehandlare som **kan** användas.

En ordbehandlare eller texteditor finns i alla datorsystem. Där kan **man** helt enkelt göra en **kolumnindelning** med **hjälp** av **tabulatorstecken** och **skriva** en rad för varje registerpost. **Man** måste dock **hålla** tungan rätt i munnen **så** att **fälten** verkligen hamnar i rätt kolumn, speciellt **när** det finns många tommafalt. Viss hjälp kan **man** få genom att **skriva** en rad med kolumnrubriker som också kan kopieras in **på** nya **ställen** när den 'rullar ut' från **skärmen**.

Kalkylprogram är snäppet bättre än ordbehandlare, här **finns** ju en automatisk hantering av kolumner. I vissa program finns det också möjlighet att lägga in speciella **inmatningsformulär** för att underlätta registrering. **Kalkylprogram**men är också mycket användbara i den senare forskningsfasen eftersom det ofta är väldigt enkelt att läsa in flera register och att sortera.

I generella **registerprogram** **så** har **man** de största möjligheterna både vad **gäller inmatningsformulär** (mallar) och sortering och urval. Exempel på sådana program är **Question&Answer**, **FilMaker Pro** och **HyperCard**. I de flesta **så** kallade kontorspaket med program **brukar** det också finnas något registerprogram.

Jag har talat om olika program för registrering och det **finns** dessutom olika datorsystem. Hur ska vi **kunna** utbyta information mellan dessa? - Svaret är **textfiler (ascii-filer)**, vilket är det enda format som är gemensamt för dessa olika program. För olika datorsystem behövs det ibland en enkel konvertering av text filerna för att kunna hantera våra svenska **ÅÄÖ** på ett korrekt sätt.

Dela med dig till kollegor

Se till att andra forskare får nytta av ditt arbete genom att lämna **färdiga** register till en **släktforskarförening** som **åtar** sig att informera om och att **skicka** ut kopior till intresserade forskare. Tillsammans med registret **bör** det också finnas

Skapa register. ..
Fortsättning från sida 8

en dokumentationsfil som beskriver vena som har tagit fram registret och kanske något om församlingen som registret avser. Om du har register som är hand- eller maskinskrivna, kontakta någon för- ening som kanske kan hjälpa till med datorregistrering.

Den störstnyttan av datoriserade re- gister får man vid 'sankörning' av flera kompletta register. Därför tycker jag att det är viktigt att gjorda register blir till- gängliga i sin helhet för forskning. Det räcker alltså inte med att lagga registren i en databas där medlemmar kan söka antingen via modem eller via brevfrå- gan. För att kunna genomföra system- tisk forskning så måste de kompletta re- gistren släppas ut till forskarna. System- et med databaser har kanske ändå sitt berättigande för att enkelt kunna hitta rätt register för vidare forskning och för att göra registren tillgängliga för 'dator- lösa' forskare till exempel genom brev- frågor till den registeransvarige.

Mats-010f Sander

Aprikosgatan 89

42656 V Frölunda

Telefon 031-69 31 93 Arb 031-66 7656

Nyförvärv i Karlstads Stadsbibliotek

Karlstads Stadsbibliotek har nu köpt in mikrokort för hela Värmlands län avseende Födde, Vigde och Döde 1898-1924. Korten förvaras i pärmar i studierum A på plan 3.

Som deposition från Landsarki- vet har biblioteket mottagit nya re- gister över födda i Karlstads stads- församling 1701-1894. Tillsammans utgör dessa 10 band och omfattar re- gister över fäder, mödrar och barn. Inte minst för den som forskar i stads- församlingarna är registren till god hjälp. Tidigare finns födelseregister för Filipstad och Kristinehamn lik- som personregister över vigda och döda samt till husförhörlängderna i alla tre städerna.

Eva Fredriksson

Emigrantforskningen

Släktforskaren Bertil Grundström i Tranås är en trägen emigrantforskare. Han meddelar att även andra i vår för- ening utan kostnad kan få ta del av hans material. Följande finns att tillgå:

1. Alla emigranter från Gräsmark och Gunnarskog. För dessa finns dessutom alla anor i DISGEN med Mac inmatade, varför såväl an- som släkttavla kan fram- ställas.
2. Register omfattande cirka 15 000 per- soner födda i Värmland eller utflyttade från Värmland och medlemmar i någon svensk-amerikansk kyrkoförsamling. Detta material finns i utskrift och en omgång finns vid Emigrantregistret.
3. Excerperingar i dBase av alla svenskar som varit medlemmar i någon svensk- amerikansk kyrkoförsamling i delsta- tema Florida, Wyoming, Idaho, Utah, Colorado, Maine och Wisconsin.
4. Personregister över "svenskar i Illi- nois 1880"
5. Förteckning av alla familjer i finn- bygden i Gräsmark för perioden 1766- 1895. Omfattar cirka 600 A4-sidor om det skrivs ut, men finns i dator, där sök- ning kan ske.
6. Uppteckning av alla familjer i Gräs- mark med finska anor. Det registret finns vid Emigrantregistret i utskriften form.
7. Förteckning (familjetabeller) över alla familjer i Träskog, Gunnarskog, för pe- rioden 1700-1865. Kyrkböcker, mantals- längder och jordeböcker har bland an- nat varit källor.
8. Register omfattande cirka 25 000 dödsnotiser på svenskar, excerperade ur tidningen "Svenskamerikanaren" för pe- rioden 1866-1925. Finns även på dator vid Emigrantregistret.
9. Register över värmiänningar som va- rit medlemmar i Svithiodorden i USA. Finns i tryck hos Emigrantregistret.
10. Register över värmiänningar som varit medlemmar i Vikingorden i USA. Finns även i tryck hos Emigrantregistret.
11. Emigrantregistret har tillförts data- baser:
  - a) i dBase för svenskar tillhörande de svensk-amerikanska kyrkosamfundet i delstaterna Florida, Wyoming, Idaho,

Utha, Texas, Wisconsin och Iowa samt för Douglas County i Minnesota. Totalt cirka 45 000 namn.

Dessutom exciperingar ur kyrkböc- kerna för Alabama, New Hampshire, Oregon och New Jersey för personer ut- vandrade från Värmlands och Örebro län. Totalt finns nu i denna databas cirka 55 000 namn.

b) i Words exciperingar ur den svensk- amerikanska tidningen "Svensk Ame- rikanaren" av alla notiser om avlidna svenskar för perioden 1866-1925. Totalt cirka 25 000 notiser.

Lars-Gunnar Sander

Namnval och födelseår

Förstfödde sonen fick ofta namn efter farfar, om inte familjen bodde på mo- dems gård, då fick han morfars namn, vilket annars andre sonen normalt fick. Flickornas namntradition följer samma mönster.

Har du vid din forskning på 1600- talet förundrats över att så många är födda på årtal som slutar med 5?

Detta kan förklaras med att perso- nerna varit lite osäkra på hur gamla de var, och endast vetat i vilket decennium de var födda. Prästen har då valt att lägga födelseåret till mittpunkten av decenniet. (Ur "Arosiana", Västerås Släktforskar- klubb)

Kanske kan det vara något liknande som förklarar det resultat jag kom till när jag härom året undersökte åldersskillnad mellan 567 äkta par födda 1542-1961 (nr 1991:3).

Jag fick en kurva i klockform, som sig bör med mittpunkt för åldersskill- naden mannen tre år äldre än kvinnan.

Men jag fick även en markant spik- topp för mannens ålder lika med kvin- nan. Kan det vara så att prästen satte samma ålder för båda makarna när ål- dem på den ena eller bägge var osäker?

Bernhard Granholm

Fältjägaren Frid var

Värmlands Fältjägare utgjorde ett **värvat, självständigt militärt förband under åren 1788-1901**. Det deltog i **fält-tig mot Norge 1808-1809 och 1814 samt i många fälttåg i norra Tyskland under åren 1807-1814**.

Förbandets namn **växlade** under årens lopp:

Värmlands Fotjägarebataljon

Värmlands Jägarebataljon

Värmlands Jägarekår

men från **1807** förekommer både benämningarna

Värmlands **fältjägarekår** och

Värmlands **fältjägarebataljon**

Efter 1814 förekommer nästan uteslutande namnet Kongl **Värmlands Fältjägare-Regemente**

Rekryteringen skedde från **början** genom mönstring av det **lantvärnsman-skap**, som **gränshäraderna åtagit** sig att avlämna. Antalet godkända karlar blev blott 378 man. Man måste **därför** så småningom öka rekryteringsunderlaget genom **värvning** och genom att **sänka** kraven **på** kroppslängd, **ålder**, vandel, svenskt medborgarskap med mera.

I regel värvades manskapet på **sex** års tid. Man ansåg att **Värmlands** fältjägare-regemente genom tillgången **på** yngre

Värfningsförbindelse

Undertecknad har tagit friwillig Wärfning, att tjena redeligen Kongl. **Maj:t** och Kronan uti **Sex** års tid **wid** Kongl. Wermlands **Fält-Jägare-Rege-mente** och **1:ste majorns** Companie. Född den **7 majj 1818** uti **Flatungebyn Fröskogs** Socken **Wedbo Härad** och **Elfsborgs** Lan. Är **5 fot 7 tum** lång. **Stadig** Wäxt, Ben och **Lär, blåa** Ögon, **ljusa** **Hår** och Ögonbryn. Kan . . . **Handverk** . . . Skytt. **Wistelse-Ort Bdgen** . . . Har . . . Egendom. Anvärfd af **Corpl. Sillander** kommer att **få** i **Wärfning RD:r B:co** 10. **Fått** redan **deruppå 2 RD:r B:co**. Permission tills **ordres ankomma** då jag **har** att mig till **Mötet d Trässnäs fält** infinna.

Åmål den **22 januari 1838**

Anders Person

Som vittnen intyga

Olof Nyman. Stadstjenare, O R Thorén

och **kraftfullare** folk skulle bli ett bättre mönster för en god **jägaretrupp** än om det enbart bestått av indelta soldater.

Min farfars far

Min farfars far Magnus föddes den 30 mars 1819 som den fjärde sonen till bergsmannen Nils Andersson och Marta **Jonsdotter** i **Träskog**, Gunnarskog. Modem dog vid 34 års **ålder** i "**Convulsioner**" när Magnus var **endast** ett halvår **gammal**.

Fadern **gifte** om sig med den 24 år yngre Magdalena Andersdotter **från Mangskog** och Magnus fick fyra yngre halvsyskon medan han var i åldern **14-17** år. **Han** hade då redan tagit tjänst som dräng hos Daniel Andersson **på Lilla Tinnhöjden strax** väster om sjön **Kymmen**. **Vid** 16 års ålder arbetar Magnus som **dräng** hos Jon Jansson **Frid på Södra Backa**, vilken tidigare varit fältjägare. I husförhören uppges Magnus Nilsson **tid-Ms** som lösdrivare, men vid 18 års ålder anger han sig som "**skrifven** hos Jon Frid i S Backa".

När Magnus är 20 år (1839) söker han värvning hos **Värmlands Fältjägare-Regemente**, troligen inspirerad av sin tidigare husbonde Jon Jansson Frid, född 1801. Vid regementet fanns en vakans vid Andre Majorens kompani **efter** nr 96 Jonas Myrén, men den unge rekryten nr 96 Magnus får soldatnamnet **Frid**.

Magnus anges vara 5 fot och 9 **tum** lång (**171** cm) och **ogift**. Som yrke anges skräddare, vilket dock aldrig tidigare framkommit i husförhören. Han uppges också - ej **förvånande** - **bekänna** sig till den lutherska tron.

Magnus kompanichef blir Otto Ulf-sparre, född **1794-07-23**. Denne hade deltagit i **fältjägarkårens fälttåg** i Tyskland **1813-14** som löjtnant och blev **så-rad** i slaget vid **Dennewitz** mot Napoleons trupper den 6 september 1813.

Hans skador hade gett hans ansikte ett egendomligt avkortat utseende, men detta hindrade ej att **Ulfsparré** så småningom avancerade till överste och regementschef för **fältjägarna** 1844. Han kvarstannade på denna post till 1855, då han blev förordnad till Post-Inspektör i **Härnösand**. Otto Ulfsparré avled 1889, nästan 95 år gammal.

Magnus Frids **anställningsavtal** ("**ka-pitulation**") upphör som **brukligt** var efter sex år 1845 och han begär och beviljas avsked. **Han** har hela tiden mellan de vanliga exercismånaderna tjänat som dräng hos Per **Källarsson** i **Träskog**.

Magnus ha i husförhörslängderna alltid tillnamnet Fred, vilket kanske inspirerats av det närliggande bruket **Fredros**.

Magnus stannar hos Per **Källarsson** till 1846 och arbetar **sedan** som **dräng** tidvis vid Bartelstorp och **Hirtorp** i **Träskog**. Tidvis uppges han **också** som lösdrivare, varav det fanns många i Gunnarskog **på** den tiden.

Ny värvning

Livet som fältjägare har tydligen tilltalat Magnus Nilsson **Frid** så mycket att han **åter** söker sig till regementet och blir antagen igen den **10 juni** 1847 som nr 47, men denna gång vid **Lifkompaniet**. Nr 47 hade tidigare varit upptaget av **Erik Olofsson Frid**, **så** Magnus får nu fortsätta under **samma** soldatnamn. Han får också behålla sin gamle kompanichef Otto Ulf-sparre, som nu har avancerat till överste, regementschef och chef för **Lifkompaniet**.

Fältjägarnas uniform **m/1845-46** bestod av vapenrock och långbyxor av grönt **kläde**. Axelklaffarna var röda med regementsnumret 26 i **blankpolerad** mäs-sing. Alternativt kunde vita linnebyxor och vita **linnestibletter** **bäras**. Den stiliga uniformen måste ha gjort gott intryck **på** allmätiheten och kanske inte minst **på** traktens yngre **kvinnor**.

Mot denna **bakgrund** har **man** lättare att **förstå** att mer än **hälften** av de "**oäkta**" barn som föddes i Gunnarskog omkring 1850 hade **fältjägare** som fader. Magnus Nilsson Frid har också bidragit **härtill**: sonen Magnus föds **1847-03-17** av pigan Kjerstin Andersdotter **på Kohlstad** och som **fader** uppges Drängen Magnus Nilsson Fred på Bartelstorp under **Träskog**. Magnus den yngre dör dock snart, endast **några månader** gammal. Redan **nästa** år, **1848-05-28**, föds **Magnus** nästa **barn** Maria av Tjenste Pigan Märta **Ers-dotter** på Norra Orretorp. **Maria** växer upp, tidvis som fattighjon, och arbetar som piga **på** flera torp i **Träskog**.

min farfars far

Magnus tredje barn August föds 1850-01-12 av inhyses Pigan Kjerstin Andersdotter på Löfhöjden, **Träskog. Kjerstin** var född 1814 och **arbetar** nu hos förre fältjägaren Per Persson Hjert.

Kanske hade ryktet om Magnus bedrifter inte bara som **fältjägare** utan även som **kvinnojägare spridit** sig i hela Gunnarskog, för det blir inga flera barn till honom **där**. Men en dag **strax** efter nyåret 1853 **spänner** han på sig **skidorna** och **tar** sig en **tur** över sjön **Kymmen** till Gräsmarks socken på andra sidan.

Där **träffar** han inhyses pigan Anna Eriksdotter, född 1823 på **Långhenrikstorp** i **Finnskogarna** norr om **Timbonäs**. Möter resulterar i att Nils Magnusson föds 1853-09-24 på Kamesmack, där Anna nu är piga. **Denne** Nils kommer **så** småningom att utvandra till Norrland tillsammans med en värmländska från Sunne. De **skaffar** sig en stor familj och får många barnbarn, varav jag är ett.

Samma år utgår Magnus andra **kapitulationsomgång** som **fältjägare** och han beviljas **åter** avsked. Men **militärlivet** lockar fortfarande och Magnus ansöker för tredje gången att bli antagen. 1855 finns han **åter** vid **Lifkompaniet**, fortfarande med överste **Otto Ulfsparré** som kompanichef. Han **kvarstannar** till 1859,

då han beviljas avsked med betyget "Tjent väl" vid 40 års ålder. Denna ålder var ej **anmärkningsvärt hög** och det **finns många** exempel på **ännu** äldre aktiva soldater.

Stark sammanhållning

Det fanns troligen en stark **sammanhållning** mellan **många** soldater, **vilket** bland annat framgår av att Magnus Nilsson Frid efter sitt sista avsked tjänar som dräng på **Myrtorp** i **Träskog** under åren 1861-68 hos den fem år yngre Petter **Månsson Myrén**, som varit **fältjägare** vid Andre Majorens kompani under **början** av 1850-talet. Petter var gift med pigan Maria Svensdotter och fick sju barn med henne, men dessemellan också ett utom-äktenskapligt **barn** med pigan Ingeborg Persdotter från Södra **Orretorp** under **Bortan**.

Magnus har dock under tiden inte glömt sin **Anna** från Gräsmark och **sonen** Nils. **Han** flyttar på hösten 1868 till sin vän från **fältjägareregimentet**, nr 24 Johannes Lindgren på kapten **Wahrolins** kompani. Johannes bebor nu Långhnäs i Gräsmarks socken vid stranden av **Kymmen**. Prästen betecknar honom i husförhören som "Skojare, kringstrykande" utan närmare förklaring.

Magnus bor på Hagen, ej långt från

Kotistorp, **där Anna** nu bor med deras gemensamma son Nils. Anna har också **fått** ytterligare ett barn, Kajsa **Johannesdotter**, född 1859. Kajsa flyttar vid 19 års ålder till Gävle.

Vid nitton års ålder lämnar också Nils Magnusson hemmet och vandrar mot norr, först till **Hälsingland** och sedan till **Ångermanland**. Han **tar** sig under tiden namnet Haglund, kanske inspirerad av Hagen, **där** hans far bor. Nils gifter sig 1880 i **Bodum** i **Ångermanlands** inland med Stina Kajsa **Eriksdotter** från **Maggeby** i **Sunne** socken.

Anna Eriksdotter flyttar i november 1884 till sin son Nils i **Bodum** och bor kvar i **Ångermanland** till sin död 1894.

Vår före detta trefaldige **fältjägare** Magnus Frid har nu inte mycket som binder honom kvar i Gräsmark. Han flyttar tillbaka sent på hösten 1880 till **Olofstorp, Treskog** i Gunnarskog och avlider **"af andtäppa"** den 15 februari 1889, strax före sin 70-årsdag.

Referenser

utöver husförhørs- och **födelselängder** 1, Axel Kindberg: Anteckningar om Värmlands Fältjägare. Del I och II. Stockholm 1918.

2. Katarina **Rytczak**, **Värmlands** Regementes **Museiförening**. Personlig kommunikation.

Bengt-Olof Haglund

Krigsarkivet laggs ner

Krigsarkivet skall läggas ned den sista juni 1995 **har** vi kunnat **läsa** i dagspressen. Verksamheten skall då **överföras** till **riksarkivet**. **Krigsarkivarien Leif** Gidlöf befarar nu att **arkivets** kompetens kommer att **gå** förlorad. Men regeringen hoppas kunna spara pengar genom att arkivera militärt och civilt material **på samma** ställe. Redan den 1 januari överfördes **krigsarkivet** från försvarsdepartementet till kulturdepartementet. Detta gjordes utan någon föregående dialog mellan regeringen och de berörda **myndigheterna**. Leif Gidlöf hoppas nu att **krigsarkivet** skall **kunna** leva kvar som en egen enhet inom **riksarkivet**. Det **hoppas** vi **också**.

Landsarkiv till Värmland och Karlstad

Från **Bode** Janzon, **Värmlandsarkiv**, **har** vi **fått** **följande** senaste nytt: Landstinget, som är huvudman för Värmlandsarkiv, har i november godkänt arkivets avtal med staten. Detta **innebär** att **man** kan **arbeta** vidare med mer fast planering. Iskrivande stund återstår bara regeringens underskrift.

Den 1 mars övertar **Värmlandsarkiv tillsynsverksamheten** över de statliga myndigheternas **arkivverksamhet** i länet. Detta innebär uppsökande, rådgivande och i vissa fall kontrollerande verksamhet evad galler **arkivlokaler** och arkiv**bestånd**.

1996 **beräknas** arkivmaterialet bli **överfört** från **landsarkivet** i Göteborg och

därmed kan även forskarverksamheten kunna komma i gång. Landsarkivet i **Karlstad** kommer med **största** sannolikhet att som planerat förläggas i Gamla Badhuset.

Andra alternativ finns dock i bakgrunden. **Beträffande** museets verksamhet i Gamla Badhuset, **så** strävar **man** efter på **kommunalt** håll att på något sätt lösa detta för att bereda plats för landsarkivet.

Alltså: **landsarkivverksamhet** 1995 gentemot myndigheter och 1996 gentemot forskare. Det senare dock med viss reservation.

Bernhard Granholm

För hård för bly

Jag skulle vilja "dra en lans" för indelte soldaten **Måns Nilsson Lässman** från **Lässeruds rote** i **Köla församling**. Han var född år 1779 i grannsocknen Eda och var son till **Nils Olsson** i **Torgilsrud** och hans hustru **Böret Andersdotter** från **Solberga**, båda hemman i **Köla socken**. **Måns Lässman** blev indelt soldat, ingick i **Jösse kompani**, "Andre Majorens Compagnie under nr 2 uppå **Wermelands Kongl Regemente**"

I träffningen vid **Midskog** i Norge den 5 augusti 1814 blev den svenska **styrkan** sammanträngd och kringränd och tvingades till reträtt.

Om denna **händelse skriver** **K S Björnin** i sina "Minnen och sägner från Eda skog":

"Vid striden i **Midskog** nämnes korporeal **Lässman** vid **Wermlands** regemente som en av de tappreste. Han lefde sedan **länge** i högt anseende hos sina **rotebönder**, berättade hvad märkvärdigt han under sina strider **upplefvat** och till hvilka berättelser hans i trasor **skjutna hatt** skall hafva utgjort en av illustrationerna".

Samma **sak** noterar kaptenen **Henrik Lilliebjörn** i sina "Hågkomster från ungdomen" del 1.

Lässman blev till följd av detta "benådad med medailler i **silfver** för tapperhet i falt samt **Kejserliga ryska Sankt Georgsorden 5e Class**". Detta ordens-tecken var ett vitt kors med Sankt Görans bild och bars i ett svart- och gulrandigt **band**. Femte klassen utdelades till underofficerare och manskap. För att få **utmärkelsen måste** man ha tilldelats **minst** en tapperhetsmedalj tidigare.

I handlingar ur **Wermlands** regementes arkiv på **Krigsarkivet** i Stockholm finner **man** följande noteringar:

Nr 44128 fanjunkare **Petter Öberg** Nr 44106 nr 66 **Jonas Olsson Skårberg** Nr 44270 nr 4 **Måns Nilsson Lässman** För **ådagalagd** tapperhet under Campagnen 1813 och 1814. **Innan** 1814 1 medalj för sista Norska **fälttåget**.

Lågret vid **Kristinehamnden** 21 juni 1816

Carl Cederström, överste, regementschef

Man kan livligt föreställa sig att den muntliga traditionen om **Lässmans** bedrifter blomstrade och att de **västvärmländska** skrönorna om den hemvän-

dande hjalten **ingalunda** minskade med åren.

Åter endast iklädd hatt

Enligt **Hans Bolstad** (Finnbygden nr 2/64) påstods **Lässman** "vara för hård för bly", ett uttryck för **osårbarhet**. Efter stormningen vid **Liers skans** vid **samma** tid lär han ha **återvänt** helt oskadd, men **spritt** naken och med endast hatten i **behåll** (jämför **Björnin** ovan). Sanningshalten i detta kan jag inte **bedöma**, men "ingen rök utan eld". Det måtte i **så** fall ha varit en **syn** för **krigskorrespondenter**.

Bolstad berättar vidare: "Vid begravningen av **Korporal Måns Lässman** på **Köla kyrkogård** år 1828 bars kistan av **åtta** man från **Lässerud** av dåvarande **korpralskapet**, det vill säga **Elg (Elgestad)**, **Kortman** (Kortrud), **Elgström** (Elgestad), **Torgilsman (Torgilsrud)**, **Lundman** (Lunden), **Solman** (Solberga), **Hovman (Hovsten** eller **Hovdane)** och **Lerdal (Lernäs)**.

Hela kompaniet och musikkår

Vid gamla **Kölaälven** mötte hela **Jösse kompani**, cirka 100 **man** och 15 **man** ur **Wermlands** regementes spel i täten.

Trummorna dånade och när **bleck**- och **träblåsarne** klämde i för fullt, rakade hästarna i vilt sken. Det var ett skådespel som det länge talades om i bygden.

Vid graven **avfytrade** sex man samtidigt sina gevär, tre från var sida, en vanlig hederssalut vid de gamla **knektbegravningarna** **för** i världen, men detta var den sista i sitt slag i **Köla**".

Många soldater

Det **har** funnits **åtskilliga** indelta soldater genom tiderna i dessa oroliga gränstrakter av **Värmland**. Av **Måns Lässmans** antavla framgår, att bland andra hans morfars **far** **Nils Örjansson** f 1655, av

Nr 35

Denna antavla har inget samröre med mina egna värmländska rötter. En **väninna** till mig **tyckte** att detta med släktforskning lat intressant och undrade om det var svårt. Hon gav mig några uppgifter om sin farfar och jag **rekvirerade** mikrokort för att **visa** hur det gick till. Sedan gick det av bara farten. Det är lika spännande att **söka andras** rötter som sina egna.

Berit Ulrikson
Erik Dahlbergsgatan 2
563 31 Gränna

Örjansläkten i **Solberga**, var släkt med lieutnanten **Ammund Örjansson** som hamnade i **Pommern** under **Karl XI:s** tyska **krig**. I hans **dödsruna** nedtecknad av kyrkoherden **Sven Faxell** år 1702 i **Köla sockens** dödbok, kan **man** läsa om **Ammunds** öden.

Självfallet sätts ens fantasi i rörelse av en **färgstark man** som **Måns Nilsson Lässman**. Med mod, **måhända** gränsande till dumdrighet, skicklighet och en god portion **tur** klarade han sig oskadd ur kriget, klarade sig **från** fältsjukan (rödsoten), som grasserade i denna miljö och från ytterligare faror och **äventyrligheter** som han måste ha varit utsatt för.

En önskedröm vore att **kunna** veva tiden tillbaka och **intervjua** honom om hans upplevelser i **fält** under det senaste av **Sveriges krig**!

Mats Sjökvist

Fanjunkaren mötte soldaten ute på fältet, stoppade honom och sade:

- Jo, soldaten, jag ska hälsa så mycke från soldatens hustru.
- Har han träffat min hustru?
- Jajamensan.
- Har ho många barn?

Från **Albert Engströms** Gubbar

Anslav nr	Upprättad för Olof Olsson, f 1859 i Högerud (S)			ff (4) t Margit Ullnert. Alla orter i (S) län		
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V		
Nr: 2-3 (1)	Nr: 4-7	Nr: 8-15	Nr: 16-31	Nr: 32-63		
Olsson	Olsson	Nilsson, Olof	Ersson, Nils	Göransson, Erik	(1690) - 1762, Högerud	
Olof	Olof	1768, Högerud, Yppersbyn	1732, Högerud - 1805, Högerud	Nilsdotter, Ingeborg	(1692) - 1765, Högerud	
1823	1797	1800, Högerud, Yppersbyn	Persdotter, Elin	Stenon, Per	1698, Slavnäs - 1769, Högerud	
Högerud, Yppersbyn	Högerud, Yppersbyn	g. 1796	1739 Högerud - 1758, Högerud	Andersdotter, Britta	(1700) - 1767, Högerud	
Högerud, Yppersbyn	Högerud, Yppersbyn	Jonsdotter, Annika	Persson, Jon	Gudmunsson, Per	(1690) - 1755, Slavnäs	
g. 1822	g. 1822	1769, Slavnäs, Rud Ö	1733, Slavnäs - 1796, Slavnäs	Jonsdotter, Anna		
Andersdotter	Andersdotter	1834, Högerud, Yppersbyn	Hansdotter, Marit	Jansson, Hans	1704, Slavnäs - 1782, Slavnäs	
Maria	Maria	Larsson, Anders	1772, Slavnäs - 1774, Slavnäs	Tomasdotter, Karin	1703, Slavnäs - 1789, Slavnäs	
1799	1799	1761, Högerud, Taseboda	Andersson, Lars	Larsson, Anders	(1686) - 1768, Högerud	
Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	1833, Högerud, Taseboda	1723, Högerud - 1799, Högerud	Matsdotter, Elin	1698, Högerud - 1782, Högerud	
1855	1855	g. 1788	Bryntesdotter, Anna	Eskilsson, Brynte	(1677) - 1749, Högerud	
Högerud, Humslid	Högerud, Humslid	Olsdotter, Kerstin	1726, Högerud - 1812, Högerud	Olsdotter, Elin	(1682) - 1752, Högerud	
1859	1842	1763, Högerud, Hungvik V	Olsson, Olof	Matsson, Olof	(1700) - 1762, Högerud	
Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	1855, Högerud, Taseboda	1727, Högerud - 1785, Högerud	Jordsdotter, Britta	1700, Högerud - 1777, Högerud	
1910	Anders	Hansson, Olof	Andersdotter, Dordi	-	-	
Högerud, Taseboda	Anders	1769, Värmskog, Rombotten	1727 - 1778, Högerud	-	-	
g.m.	1798	1841, Högerud, Bofasterud	Andersson, Hans	Olsson, Anders	1716, Slavnäs - 1790, Värmskog	
Jönsdotter	Högerud, Bofasterud	g. 1792	1746, Slavnäs - 1773, Värmskog	Bryntesdotter, Britta	1719, Slavnäs - 1786, Värmskog	
Jenny	1842	Olsdotter	Halvardsdotter, Kerstin	Ersson, Halvard	1707, Högerud - 1773, Högerud	
Andersdotter	Högerud, Prästhög	1770, Högerud, Hungvik V	1746, Högerud - 1780, Högerud	Olsdotter, Britta	1710, Högerud - 1774, Högerud	
Inga-Maria	g. 1829	1824, Högerud, Bofasterud	Olsson, Olof	Matsson, Olof	Se nr 44	
1831	Britta	g. 1807	Se nr 22	Jordsdotter, Britta	Se nr 45	
Högerud, Prästhög	Högerud, Taseboda	Jonsdotter, Karin	Andersdotter, Dordi	-	-	
1916	Högerud, Taseboda	Arvika, Dottevik	Se nr 23	-	-	
Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	Larsson, Olof	Andersson, Lars	Se nr 20	
	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	1750, Högerud - 1825, Högerud	Bryntesdotter, Anna	Se nr 21	
	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	Olsdotter, Marit	Olsson, Olof	Se nr 22	
	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	1756, Högerud - 1842, Högerud	Andersdotter, Dordi	Se nr 23	
	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	Persson, Håkan	Håkansson, Per	1717, Amtervik V - 1785, Gunnarskog	
	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	1745, Amtervik V - 1804, Högerud	Jonsdotter, Marit	(1717) - 1784, Gunnarskog	
	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	Nilssdotter, Marit	Bryntesson, Nils	1722, Slavnäs - 1772, Slavnäs	
	Högerud, Taseboda	Högerud, Taseboda	1757, Slavnäs - 1831, Slavnäs	Månsdotter, Karin	1723, Slavnäs - 1781, Slavnäs	

Nr 35

Fortsättning Antavla
Berit Ulrikson

Generation VI

68 Persson Sten f (1670) i Brunskog, Gryttom, d 1731 i Stavnäs, Avelsbol, g 1694 m

69 Olsdotter Elin f (1664) d 1719 i Stavnäs, Avelsbol

76 Algotsson Johan f (1654 i Stavnäs, Stubberud, d 1726 i Stavnäs, Klässbol N

77 Halvardsdotter Sigrid f (1662) d 1738 i Stavnäs, Klässbol N

78 Andersson Tomas f (1675) i Gillberga d 1745 i Stavnäs, Fjäll S g 1703 m

79 Torstendotter Ingrid f (1682) d 1757 i Stavnäs, Fjäll S

82 Olsson Mats f (1654) i Högerud, Prästhög, d 1734 i Högerud, Ingersbyn, g m

83 Andersdotter Karin f (1671) d 1737 i Högerud, Ingersbyn

84 Svensson Eskil f (1647) i Stavnäs, Avelsbol, d 1737 i Högerud, Hög

88 Olsson Mats. Se nr 82

89 Andersdotter Karin. Se nr 83

90 Ersson Jord

91 Persdotter Ingegerd

96 Ersson Olof f 1691 i Värmskog, Rombotten, d 1752 i Stavnäs, Svannikeboda, g 1714 m

97 Hansdotter Malin

98 Persson Brynte f 1687 i Stavnäs, Byn, d 1748 i Stavnäs, Näbbol, g 1710 m

99 Nilsdotter Gunnelf 1689 i Högerud, Hög, d 1764 i Högerud, Hög S

100 Jonsson Erik f (1676) d (1741) g 1706 m

101 Persdotter Gertrud f (1668) d 1713 i Högerud, Hungvik O

102 Eskilsson Olof f (1677) d 1738 i Högerud, Hög

103 Olsdotter Kerstin

120 Persson Hakan f (1669) d 1718 i Ämtervik V, Persby, g 1699 m

121 Jonsdotter Sigrid f (1670) d 1748 i Ämtervik V, Persby

124 Tolsson-Prästberg Brynte g 1713 m

125 Olsdotter Bntta f (1686) f (1686) i Stavnäs, Brandsbol, d 1736 i Stavnäs, Brandsbol

126 Stensson Måns f 1695 i Stavnäs, Avelsbol, d 1746 i Stavnäs, Avelsbol, g 1719 m

127 Persdotter Ingeborg

Generation VII

152 Andersson Algot

153 Hansdotter Sigrid

196 Eriksson Per

197 Bryntesdotter Elin

204 Svensson Eskil. Se nr 84

252 Persson Sten. Se nr 68

253 Olsdotter Elin. Se nr 69

Värmlänningar
i förskingringen

Soldaten Johan Malm vid Kongl Södermanlands Regemente och Överstelöjtnantens kompani, rote 711 Malmbj, Strängnäs landsförsamling. Värmlänning enligt generalmönsterrullan.

Dog den 7 februari 1814 under regementets bortovaro i fält, 25 år gammal. Nämnda dag befann sig regementet i Celle på marsch från Kiel till Bryssel, men förmodligen hade Johan Malm lagts in i sjukkvarter långt tidigare.

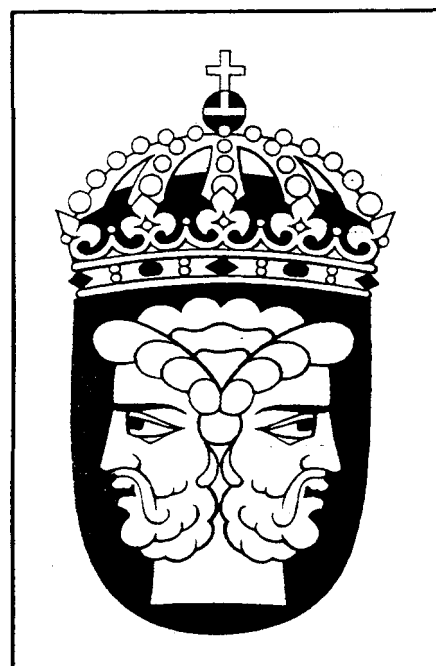
En annan soldat tillhörande samma kompani dog den 2 februari i Heiligenstadt (öster om Kassel). Det var i den trakten som den svenska armén i slutet av oktober året innan avbröt marschen mot Frankrike och i stället gick norrut för att anfälla Danmark.

Johan Malm efterlämnade hustru men inga barn. Vid bouppteckningen den 13 december var Johans far, före detta gruvfogden Olof Borelius, närvarande.

Lars-Gunnar Sander

Arkivverket får
egen symbol

På senare år har man inom arkivväsendet börjat använda begreppet "arkivverket" för den del av den statliga arkivorganisationen som lyder under kulturdepartementet, det vill säga Riksarkivet och de regionala landsarkiven. I sammanhang där Riksarkivet och landsarkiven samverkar har det också funnits ett behov av en gemensam symbol.

Sedan flera förslag till motiv av olika skäl förkastats, har man valt att bruka det antika janushuvudet, vars tv i ansikten i arkivsammanhang länge använts för att symbolisera det dubbla tidsperspektivet som styr verksamheten: att för ännu ofödda generationer bevara vittnesbörden om det som sker idag och det som redan är historia.

Uppdraget att ge form åt den nya symbolen gick till den kände konstnären Bengt-Olof Kälde. Det av honom skapade vapnet för arkivverket godkändes av heraldiska nämnden den 9 juni 1994 med tillhörande beskrivning:

I blått fält ett Janushuvud av guld. Skölden krönt med kunglig krona.

Ur Årsbok för Riksarkivet och Landsarkiven 1994

Vem skrev brevet till Frykerud?

Bland papper efter en avliden **äldre** släkting fann **Elsy** Martinsson i Dals **Rostock** ett brev som satte hennes fantasi i rullning. Brevet är adresserat till Broder Axel, troligen med efternamnet Berggren, adress **Udderna** i **Tolita**, **Frykerud**.

Elsy undrar vem denne **märklige** man var som **skrivit** det roliga brevet. Han **bör** ha sina rötter i **närheten** eftersom han vill veta hur det är hemifrån. Han **har** undertecknat brevet med Måns Magnus Fiskus men antagligen hette han något annat, detta namn är **säkert** ett eget påhitt. Brevet lyder som följer:

Gustafsfor den 25 juli 1872
Broder Axel !

"Vandrat mil jag **har så** många
Många får jag ännu **gå**
Hundra kyrkor säg väl ren jag
Sén dess jag gick hemifrån"

Sjunger Dalkullan och jag med sa Måns.
Ja, jag har nu verkligen varit vida omkingsedan **början** av juni månad. Se **här** utflygtema.

I medio av **mars** månad gick jag per **bantåg** ifrån **Fagerås** till Sköfde, Falköping och Borås-Hellered. I knallebygden vistades jag tills **första** dagarna af juni, då jag reste till **Alingsås**, **hvar**est jag med **gladt** humör tog plats med **bantåg** till Göteborg. Jojo men du ! I Göteborg var jag 4 dagar, besåg alla herligheter och fasligheter, waräfen med **fiskare** till **skär**gården o s v.

Nåja en vacker dag gick jag ombord på **Ångbåten** Uddevalla till Uddevalla. Muntert var det - **lefande** laxar naturligtvis och att det uddades då man var på Udd till Udd. Från **Uddis** & tepå **jernvä**gen till **Venersborg**, **hvarifrån** jag gjorde en längre utflygt till Trollhättan och besåg dess storartade hemligheter. **Träffade** der **både fiskodlare** och **laxkläckning**-**sanstalter** - allt **rätt trefligt** och riktigt **laxaktigt**.

Åter till Venersborg, Erik -?— stad hvar **est äfven finnes** glada laxar, bland hvilka jag **träffade** 2ne **bokhållare**, med hvilka jag varit kamrat vid **Billingsfors** på Dalsland. Ifrån **Venersborg** gick jag

med **ångbåten "Laxen"** Gust Hjärne öfver **Wernerns södra** del eller **Dalbosjön** till Dalslands Kanal just **då** midsommarhelgen instundade. Jag sjöng "Hvad det är skönt ändå, **här** i naturens sköte".

Ja den **herrliga lustagårdsvägen** förbi **Upperud, Håfverud, Baldersnäs, Billing**en till **sjöarne** med **både** naturliga och konstgjorda öar, holmar etc, nemligen **Laxsjön, Svärdlången, Silarne** och Stora Lee till Gustafsfor och **Lennartsfors** och **uppåt** Nordmarks Härad. Ja det **är** en passage som icke **gifver Målaren** efter, hvad skapelsekedjan **utströdt förförande, förblommade, förkofrande, förbarman**de och då jag säger "för **laxaktigt**" då är det högsta **pointen**.

Nåja - jag stannade äntligen uti Gustafsfor Bruk, här i **Blomskogs** vackra - 15 års jungfruliga trakt, **där** Johan Ekman och Julia **Wallroth** slagit ned sina **bopålar**. Ett litet näpet hjärtigt par i en näpen trakt. Här var oss **godt** att vara tänkte Måns Fiskus och **så** slog han sig ned, **blef hjärtligt** omhuldad i naturens sköte ... nej det varför .... **Nåja** snart nog kom **äfven** frossan med .... Vederbörande körde Fiskus **på** kontoret, körde stora folie dj-r i händerna **på** honom — ?— körde Fiskus vidare att se efter mycket arbetsfolk som bygger pappersbruk etc. War det skrik och reson att få köra till med en "Skapare" som kan befolka **Wattnen** i **miljoner** och milliarder !?

Men ser du bror Axel du ! Jag förbarmade mig över "the och **them**" ty förste bokhållare hade nyss förut flyttat tii Tistdalsbruken vid Frednksahald. **Och** som det lilla **hjärtligt snälla "paret"** ännu på 3dje året är barnlösa har jag förhoppning att **blifva** upptagen som barn i huset. För närvarande är chefen (Joh **Ekman** förstås) med sin lilla Julia borta på förlustelser tii Göteborg och **Kopenhag**en, hvadem **JAG** är högsta **hönset** på stäl**let** och har verkligen bekymmer. Åtminstone svettas jag betydligt - om det nu **skall** vara något utmärkande drag **af** idoghet, men jag tänker "tjockisgubbarna" i din närhet svettas lika mycket **där** de ligga och d-r-a-g-a sig i långa banor.

Jaså bror **Lesjöare** ! Det var **rätt** att du inte ger dig, ty nappar det icke precis

nu der, **så** nappar det **väl** längre fram. Du frågar mig om saken. Jag säger som förra året: **håll** i.

Vet du vad ! **Ålyngeltransport** går äntligen -?— **framåt**. Jag **såg** -?— upphåfvad **några** -?— sötvattens **elfvarna** utmynnande i saltsjön, men som jag icke för tillfället var stadd i den professionen utan blott som **Trist**, fick det bero. **Ålen** vexer fort till hörde jag **af flera** personer som **fraktadt** och inplanteradt yngel till sjöar, kärn och dammar.

Jag skulle långt före detta **skrifvit** till dig, men du ser mina utflygter och ditt brev erhöill jag gårdagen per retur från Hellered.

Jag skall en annan gång närmare utveckla mina planer etc. War nu barmhärtig och **skrif** snart till mig, ty du **må** tro hvad det är kärt att få bref **uppiifrån** den trakten jag **så** mycket trampat och därtill ifrån dig bror Axel.

Hälsningar af **hjärtats** grund till höger och **venster ifrån** tacksamme vännen **Måns Magnus Fiskus Bokhållare** - Torfmakare - Pappersmakare

Den som tror sig veta vem Fiskus är **kan** böra av sig till **VärmlandsAnor** eller till

*Elsy Martinsson
Dalskog 8108 Årbol
464 91 Dals Rostock
Telefon 0530-20115.*

Värmland och värmlänningar i andra medlemsblad

Anropet 1994.4 (StorStockholms Genealogiska Förening)

"Nyeds kyrka" av *Chris Henning*. Efterlysning rörande Maja *Cajsa Annerstedt* f 1796 i Värmland.

Gustavabygdennr 26 (Sällskapet Gustavaforskning)

Gustavas kyrkböcker börjar i samband med socknens bildande i slutet av 1780-talet. Dessförinnan var socknens befolkning bokförda i Ekshärad och N Råda. Detta har ställt till åtskilliga problem för släktforskare, i synnerhet som kyrkböckerna i N Råda brunnit upp. Därför har nu *Arne Östman* sammanställt Familjetabeller för Gustav Adolfs socken 1726-1783. Dessa kan köpas från sällskapet för 125 kr + porto 20 kr. I övrigt handlar detta nummer av Gustavabygden till större delen om Rämnen.

MGF-Nytt 4.1994 (Midälva Genealogiska Förening)

Efterlysning berörande *Risäter, Lyckfallet* i Norra Råda.

Runar 2.1994 (Östfold Historielag)

I "En ekte glassblåser-slekt" berättar *Trygve Reneflot* om glasblåsaren *Anders Nilsson från Stavnäs* som gifte sig i Hurdal med *Maria Dischler* av en gammal från Tyskland härstammande glasblåsarsläkt. Deras son *Johan Frithiof* blev glasblåsare vid *Liljedals* glasbruk

Skåne Genealogen 2 1994 (Skånes Genealogiska Förbund)

"Pil Österlen i början av 1800-talet".

Barbro Edlund skriver om *Carl Fredrik Fallén* som var född 1764 i *Kristinehamn* som son till en målarmästare där. Han blev professor i entomologi vid Lunds universitet. Under ferierna levde han ett behagligt lantliv i Österlen på *Åsperöds* gård som hustrun medfört i boet.

Släkt och Hävd 2.1994 (Genealogiska Föreningen)

"Släktnamnet Ekman och en ö i Vänern" av *Martin Ekman*. Författaren hävdar att värmlands/göteborgsslakten Ekman har tagit sitt namn efter *Ekudden* pil *Arnön*. Efterlysningar som berör *Kila (Rörkiär)*, *Lungsund (Norra Sialstabacken, Älg-sjön)*, *Silbodal (Långelanda, Tegen)*, *Töcksmark*

Släkt och Hävd 3-4. 1994 (Genealogiska Föreningen)

"Släkterna Hero/Herou i tidiga led" av *Bertil I W Kjelldorff*. *Saxån* i *Färnebo*, *Igelhöjden* i *Gåsborn* och *Svartsång* i *Kroppa* nämns.

Släktdata 4. 1994 (Föreningen Släktdata)

"Fragment av människoöden i Värmland" av *Gunnel Freudenthal*. Handlar om *Älgå* och *Visnum*.

Släkthistoriskt Forum 5.1994 (Svenskes Släktforskarförbund)

Efterlysningar berörande *By (Hamberg)*, *Frykerud (Kronalden)*, *Gillberga*, *Grava (Öjenäs)*, *Grums (Skrufstad)*, *Ny @alen*, *Nyed (Molkom, Mångstorp, Rådan)*, *Sunne (Antonström)*, *Varnum (Bergsjö)*, *Vitsand, Älgå, O Ämtervik (Angersbytorp, Mårbacka, Skacksjö)*

Svenska Antavlor nr 10 (Sveriges Släktforskarförbund)

Tillägg och rättelser till tidigare publicerad antavlor. Följande socknar berörs: *Frykerud, Färnebo, Gåsborn, Karlstad, Kristinehamn, Kroppa, Lungsund, Nedre Ullerud* och *Rammen*.

Väseräven 1993 (Väse Hembygdsförening)

Artur Nylin: "Tandvärkstalla" i Väse. Den gamla tallen sågades ner 1992 av Vägverket. En del av stammen kommer att förvaras på hembygdsgården i Väse. *Gunnar Stridh*: "Väse Smidesverkstad", om bröderna *Stridhs* verksamhet.

Ådalingen 4. 1994 (Ådalens Släktforskarförening)

"Från Värmland till Kramfors" av *Henry Engström*.

Övrigt ur andra medlemsblad

Anropet 1994.4 (StorStockholms Genealogiska Förening) "Ny teknik i forskningen" av *Lars-Olof Eriksson*.

Bärfvernytt nr 11 (Härnösands Släktforskare)

"En månghövdad skara - om bondesamhällets drängar och pigor" av *Barbro Anderson*

Diskulogen nr 34 (Föreningen DIS)

Nyheter i DISGEN version 6.0

Släktdata 4. 1994 (Föreningen Släktdata)

"Forska efter levande släktingar i allmänhetens terminal" av *Matts Billgren*.

Släktposten 3. 1994 (Nässjöbygdens Genealogiska Förening)

"Mantalslängdernas marginalanteckningar" av *Willy Gustafsson*.

Åsbo Släktblad 2, 1994 (Åsbo Släkt och Folklivsforskare)

"Tattarna - vart tog de vägen?" av *Märta Friedman*.

Ättlingen 2 1994 (Skövde Genealogiska Förening)

"Om självdeklarationen 1712" av *Bo Carlsson*.

ÖGF-lövet nr 39 (Östgöta Genealogiska Förening)

I "Början till slutet" refererar *Hans Egeskog* docent *Kalle Bäcksföreläsning* om torp och torpare - en del myter avlivs.

Dalslands Ortregister

Värmlands Släktforskarförening fortsätter med utgivning av skrifter och hjälpmedel.

Flitige *Gunnar Jonsson, Säffle* har tidigare under 1994 sammanställt Värmlands Ortregister, vars första upplaga snabbt blev slutsåld. Nu är andra upplagan klar att leverera. Inga ändringar eller rättelser har behövt göras.

Nu kommer *Gunnar Jonsson* med Dalslands Ortregister, innehållande cirka 2500 hemman och hemmanstorp från *Gustav Vasas* tid intill 1931.

Kartor över Dalsland sida 17. Se även annons sida 23

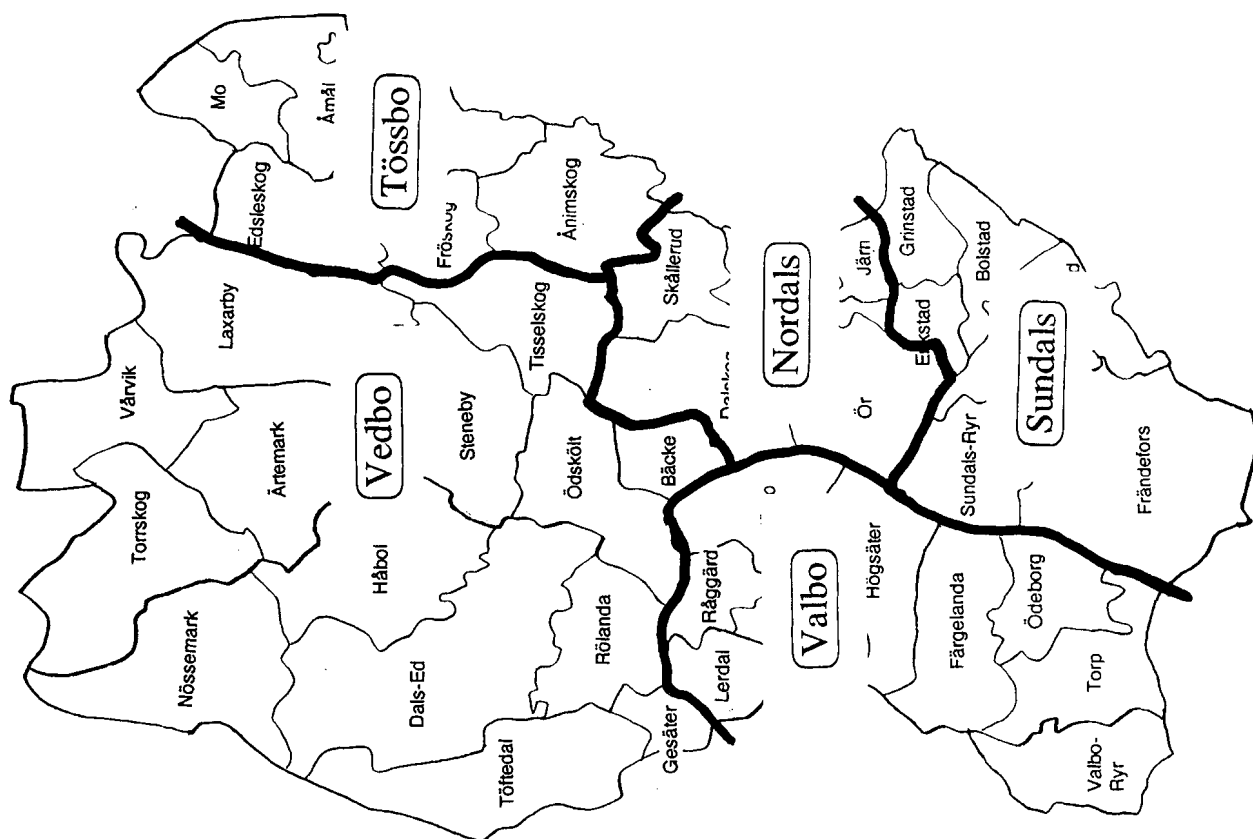
Ur Dalslands Ortregister:

"Jag kunde följa familjen ända tills dom flyttade till nånting som började på Arit... Sedan var det bara en stor bläckplump, så nu kommer jag ingen vart.

Det stod att dom kom från Hängesten, men var i hela friden ligger det?"

HP

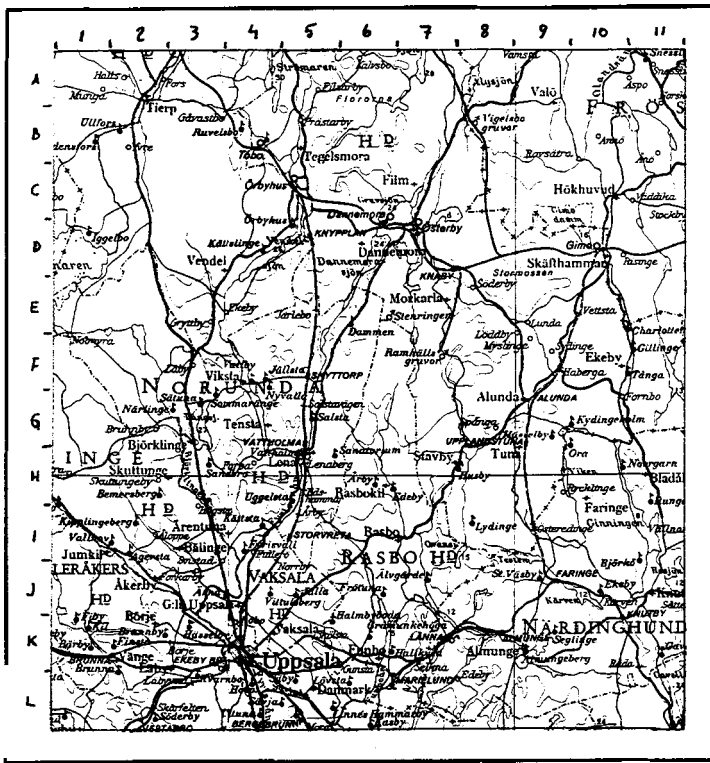
Dalslands härad 1910

Församlingar enligt SCB 1985

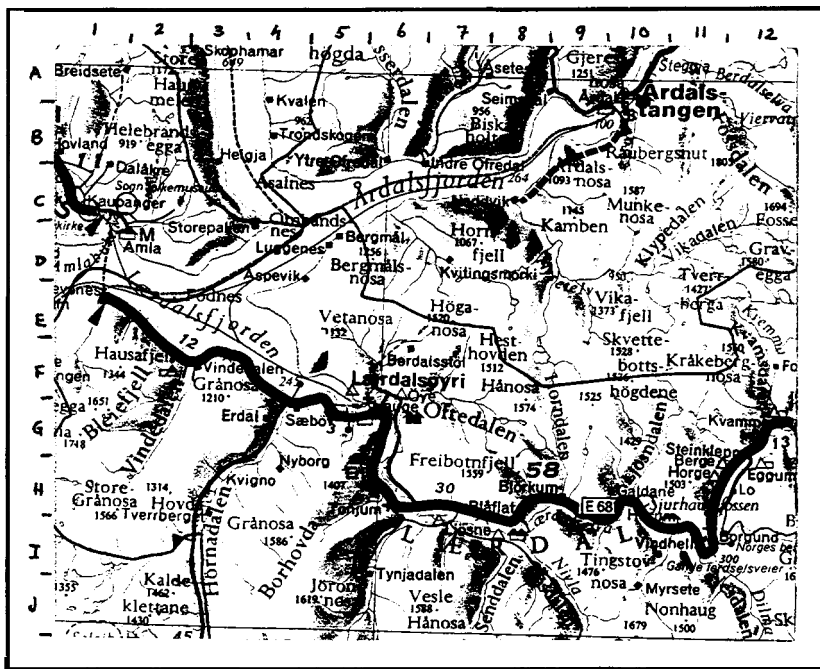

Överfallet på Jerpset
Kartskisser tillhörande artikel på sida 5

De svenska soldaternas hemtrakt i Uppland

Almunge	K9	Danmark	L5	Kydingeholm	G10	Tuna	H8
Alunda	G9	Funbo	K6	Lärbo	K2	Tjerp	A2
Björklinge	H3	G Uppsala	J3	Morkarla	E7	Vendel	D3
Böje	K2	Jumkil	I1	Skäfthammar	D10	Ärentuna	I3

De norska soldaternas hemtrakt i Laerdalen längst in i Sognefjorden

Borgund	I11	Laerdal	G5	Årdal	A10
Kaupanger	C1	Tönjum	H6		

Annons

Ekshärad (S)
Födde 1665-1722

(C1) Avskrift med släktnamns- och yrkesregister för föräldrar och faddrar.
Totalt över 10000 personer. 100 sidor.

Pris kr 140.00 inkl porto
Beställs från
Mats Hellgren, Göteborg,
postgiro 56 84 51-9

Boktips

Arkivskatter

SSFs årsbok 1994. Redan bokens titel och omslagsbild väcker förväntan hos släktforskaren. Omslagsbilden är hämtad från Axel Oxenstiernas kansliordning från 1618. I ordningens stadga att en av det kungliga kansliets sekreterare skall ansvara för "riksens archivum".

Innehållet består av 20 uppsatser. De flesta av författarna är arkivfolk och historiker. Vi ger enbart ett urval av artiklarna.

Riksarkivarien Erik Norberg inleder i Riksarkivet och forskningen med en historisk överblick. Anna Karin Hermodsson berättar om Hjälpedel i riksarkivets forskarexpedition. Hon beskriver bland annat en ny serie "lat-hundar", som utarbetats, "Hitta i ..." (mantalslängder, domböcker etc). Hon går även översiktligt igenom vad som finns i RA och hur det är uppdelat. Irma Ridbäck berättar om Arkiv- och kulturhuset i Ramsele. Ragnar Boll skriver om Släktforskarens syn på Riksarkivet. Han redogör för de svårigheter släktforskaren kan möta när man börjar forska på RA, men visar också på de möjligheter som finns.

Fortsättning på sida 20

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot **frågor** om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en **släktforskarförening**

239. Jag söker släktingar till **Axel Edvard Edvinsson Berggren** född 1872-10-05 i Kroppa, smältare i **Sikfors, Hällefors**. **Gff- 1903-03-04** med **Augusta Gustafsson** född 1874-05-03 i **Sikfors, Hällefors**. Paret flyttar till **Borgvik** i **Värmland** 1904-10-22. Under tiden i **Sikfors** boren **Hilda Teresia Berggren** född 1877-05-06 i **Kroppa** hos dem, hon flyttar åter till **Kroppa** 1901-11-14. Paret emigrerar till USA. Där föds en dotter **Anna Berggren** omkring 1910. Hon har varit på besök i Sverige 1947 eller -49 och i slutet av 1980-talet, kanske hos någon ättling till **Hilda Teresia**. Jag hoppas på detta sätt få kontakt, som kan ge mig möjlighet att nå familjen i USA.

Lise-Britt Sälj

Trädgårdsgatan 5

817 30 Norrsundet

Telefon 0297-22024

240. Jag har i min ägo en massa dokument av alla slag som jag vill skall återbördas till ev släktingar. Mannen i fråga heter **Lars Larsen**, kommer troligtvis från **Torsby** och har varit bokhållare vid **Tunadal Saltvik**. I 1867 enligt ett Testimonium gick han vid **Hedemarkens Ants Landbrugsskole**. Då bodde han tydligen i **Lövhöiden**. Från vintern 1873 till 1/5 1879 arbetade han som **bokförare** och **kassör** vid **Saltvik** i **Sundsvall**. En växel på 800:- som skrivits har han år 1894, adressen **Selånger, Westeråsen, Sundsvall**. År 1897 får han ett brev av brodern **Henry** boende i **Kasota** **Winn**, **Nordamerika**. Där omtalas en syster **Karin** som bor i **Marshall County Winn**. År 1898 arbetade han på **Holmens Bruks och Fabriks AB**. Han får ett brev 1898 från brodern **August** och dennes hustru **Klara**. Där nämns **Sunde** och **S Svenneby**. Känner någon igen detta, kontakta mig.

Margareta Forsberg

Barrtagsvägen 14 A

841 00 Ånge

Telefon 0690-12652

241. Jag söker uppgifter om följande:

a) **Mjölnaren Anders Bryntesson** eller **Bryngelson** f 1737, boende vid **Norums** kvarn i **Nyed**, eventuellt d omkr 1793 (saknas i dödboken). **Härkomst** och **dödsdag**?

b) **Pehr Olsson Ståhlberg** d 1802-05-17 i **Norum, Nyed**. Troligen f 1745-04-23 i **Mångshyttan, Nyed**, son till **Olof Nilsson** d 1749 och **Hjertrud Nilsson** d förmodligen i **Molkom** 1772-01-13 80 år gammal. Det fanns många **Ståhlberg** i **Värmland** vid denna tid. Är Per besläktad med dessa och är antagandet om föräldrarna riktigt?

c) Per Olsson **Ståhlbergs hustru Annika Nilsson** f 1737, inflyttad från **Fågelvik** 1767, troligen d omkr 1805 i **Glava** (saknas i dödboken). **Härkomst** och **dödsdag**? Hennes mor hette **Maria Jonsdotter** f 1709, inflyttad med sina barn till **Nyed** 1767 från **Fågelvik**.

d) **Olof Ståhlberg** (son till ovanst) f 1766-09-06 i **Fågelvik**, d vid **Liljendal, Rämnen** 1833-06-26. Kom 1827 med sin familj från en ort i **Västergötland** vars namn ej kunnat uttydas och därför sökes.

e) **Brita Bengtsdotter** f 1724-04-14 i **Botorp (=Risätterstorp)**, **Nedre Ullerud**. Finns med i husförhörslängden 1785-1790. Hennes vidare öden efterfrågas (saknas i dödboken)?

f) **Mjölnaren Hakan Olofsson** f 1718-09-13 i **Nyed** som son till **Olof Andersson** och **Brita Håkansdotter**. **Härkomst** och vidare öden? **Håkan Olofsson** gifte sig i **Nyed** 1751, makarna bodde sedan i **Mölnbacka, Nedre Ullerud**, där sonen **Olof föddes** 1753-10-15. Denne drunknade i **Älvsbacka** 1827 och skrevs då som **hammarsmedsälldermannen** **Olof Lindberg**. Varifrån fick han namnet **Lindberg**?

Christer Ode-Lundberg

Ekersgatan 15

703 42 Örebro

Telefon 019-107125

242. Jag söker anor till:

a) **Johanna Jansdotter** f 1784 i **Hjellstad, Dalby**, g m **Per Olsson** f 1780-05-22, från **Månäs Hallerud**, **N Ny**. Familjen bosatt i **Månäs, N Ny**. Var denna **Johanna Jansdotter** dotter till brukspatron **Johan Gustav Robsam** f 1748, **Letafors bruk** och hans hustru **Anna Helena Ullström** f 1755? Är jag ej alldeles fel? Tveksamt då en **patronsdotter** gifter sig med en torpare som är "sjuk och oförmögen till arbete". Om jag är på rätt spår är **Johanna** född 1784-09-03.

b) **Marit Håkansdotter** f 1779, g m **Lars Persson** f 1786-04-11 från **Råda, Eksårad**. Familjen bosatt i **Råda, Eksårad**.

Gunnar Johansson

Mjölkuddsvägen 197

973 43 Luleå

Telefon 0920-227593

243. I mitt sökande efter ättlingar till **Petrus Steuchius**, **Härnösands** förste biskop, försöker jag nu att om möjligt få hjälp med ättiingar till dessa personer:

a) **Abraham Eurenus** f 1732 i **Torsåker** d 1795 i **Forssane, Vänersborg**. **Konstmästare** i **Trollhättan**. G 1766 m **Johanna Catharina Bagge** f troligen 1740 i **Göteborg**. Barn **Petrus** f 1767 d 1827. **Kofferdikapten** och **fänrik**. **Johan Jacob**, se nedan. **Catarina** torsdag 19 jan 1769 i **Nygård, V Tunhem**.

b) **Johan Jacob Eurenus** f 1778 d cirka 1836. **Bruksinspektör** i **Värmland**. G m **Gustava Maria Bagge** f 1776 d 1840 i **Åmål**. Barn **Johan Petter** f 1811. **Stads-executor** i **Åmål**. Utflyttade med en syster 1842 från **Åmål**, okänt vart. **Sophia Charlotta** f 1808 i **Åmål**.

Ulla-Britt Wallgren

Skolvägen 29 A

433 61 Sävedalen

Telefon 030-26 87 30

114 nya medlemmar 1994

Boktips . . .

Fortsättning från sida 18

Lars-Otto Berg visar i "Riksarkivets arkivskatter äro icke de enda" på material även utanför RA. Han nämner bland annat bouppteckningar, fångförteckningar och militärt material. *Christer Danielsson skriver i Länsräkenskaper - en personhistorisk guldgruva* om landsboken och landsboksverifikationsema och vad man kan finna där. Han redogör även för förvaltningen bakom dessa arkivalier. Här måste tyvärr nämnas att beståndet för Värmlands del är starkt begränsat när det gäller sådant material på grund av branden i Karlstad 1865.

Christer Danielsson skriver om Likvidationer, lönefordringar för statstjänstemän. I en förbisedd personhistorisk skattgömma skriver *Gunilla Karlsson* om att man kan finna personuppgifter i departementsarkiven och deras föregångare. *Jan Brunius* skriver om Befordringsakter i kammarkollegiets arkiv samt om Slottsarkivet. *Karin Wikberg* skriver om tullförvaltning och tullarkiv i Bröderna Alfwegren på Gotland. *Helmut Backhaus* skriver om Personhistoriskakällor rörande svenska Pommern i Riksarkivet. *Birgitta Österlund* berättar om SCBs arkivmaterial. I Om namnbyten och namnlagar i Sverige av *Rolf Linde* finns en förteckning över några icke adliga personer, som tagit sig adliga namn, en följd av tillfälligt liberaliserad namnlagstiftning och som kan skapa förvirring för släktforskaren. Vi har som sagt gjort en summarisk sammanställning av bok-innehållet och redogjort för enstaka detaljer. Det finns mycket mer att säga. Kon sagt, boken är en skatt när det gäller att söka arkivskatter.

Riksens arkiv

Årsbok för Riksarkivet och Landsarkiven 1994. 1993 års årsbok behandlade de historiska källorna. 1994 års bok handlar om personerna och institutionerna som bevarar källorna. För den som vill skaffa sig allmänbildning i arkivens historia är detta en lämplig bok.

Kari Tarkianen, Kerstin Abukhanfusa och *Krister Malmström* beskriver Riksarkivets historia från Gustav Vasas dagar, det vill säga innan RA bildades. *Lars*

ENAMN	FNAMN	GADRESS	PADRESS
Agin	Lars Gustaf	Agardsgatan 23	665 32 KIL
Andersson	Helge	Skogvaktarvagen 13	660 10 DALSLÄNGED
Andersson	Vivi	Franserudsvagen 36	666 32 BENGTSFORS
Ankarstad	Kjell	Snärstad Nor	655 93 KARLSTAD
Aronsson	Stig	Lokes vag 3	246 31 LÖDDEKÖPING
Asak Historielag	Berg, Rokke og	Ingerfjellveien 43	N-1788 Berg Ostfold
Axelsson	Gunnel	Djupadalsbrinken 14	667 30 FORSHAGA
Axelsson	Ake	Östra Rankesvängen 10	670 40 ÅMOTFORS
Backman	Roland	Rådhusgatan 110 D	831 45 ÖSTERSUND
Bengtsson	ULLa	Fonagården Borga Larv	535 93 KVÄNUM
Berg	Lennart	Jättens vag 27	653 45 KARLSTAD
Bergebakken	Gerd Magnhild	Elverum Folkehøgskule	N-2400 ELVERUM
Bergh	Eva	Nolgårdsvägen 18 P	663 41 HAMMARO
Billinger	Paul	Frödingsvagen 8	686 31 SUNNE
Bolin	Ruth	Gustaf Schröders vag 9 B	673 32 CHARLOTTENBØ
Borg	Ingvar Ie	Elisebergsgatan 27	662 35 MAL
Carlsson	Alf	Skolgatan 15	541 31 SKÖVDE
Carlsson	Irene	Jattegatan 50 A	593 52 VÄSTERVIK
Christiansson	Sten	Ljunggatan 12	654 65 KARLSTAD
Dickson	Johan	PL 2315	685 94 ÖSTMARK
Eriksson	Hans	Oleby 374	685 92 TORSBY
Eriksson	Willy	Sveagatan 33	665 31 KIL
Flinck-Maechel	Lena	Dahlgrensgatan 14	654 60 KARLSTAD
Floryd	Jan-Erik	Lundagårdsvagen 11	682 32 FILIPSTAD
Folkrörels. Arkiv	Föreningen	Box 162	651 05 KARLSTAD
Fransson	Rolf	Ingrirud Gustavsberg	661 93 SÄFFLE
Fremberg	Jonas	Höstagillesvagen 34	226 51 LUND
Glomvik	Johan	Postboks 228	N-1801 ASKIM
Gribring	Lena	Anderstorp	695 94 FINNERÖDJA
HagLund	Bengt Olof	Murgårnsvagen 26	125 55 ÄLVSJÖ
Halvarsson	Lena	Forsgatan 9	667 34 FORSHAGA
Hammar	Carl Olof	Tjaderstigen 16	654 68 KARLSTAD
Henriksson	Ruth	Amåtsvagen 5	661 32 SÄFFLE
Henriksson	ULLa	Kyrknas 61	685 94 TORSBY
Hernelid	Ulf	Laxvägen 65	663 40 HAMMARÖ
Hultsten	Bengt	Floxgatan 9	653 45 KARLSTAD
Hägg	Inger	Lindgatan 6	662 36 MAL
Ingwall	Lennart	Bergsvagen 8	663 33 SKOGHALL
Johansson	Britta	Stenbyn Solbacka	661 96 LANGSERUD
Johnson	Caspar	Akervagen 53	681 43 KRISTINEHAMN
Jonsson	Gunnilla	Östergatan 30 C80 VI	152 43 SÖDERTÄLJE
Karlsen	Kjell	Box 71	N-1820 SPYDEBERG
Karlsson	Edgar	Norra Enbärsfallet 10421	691 91 KARLSKOGA
Karlsson	Håkan	Skolgatan 29 A	691 41 KARLSKOGA
Lantz	Eivor	Ängsgatan 4	564 32 BANKERYD
Larsson	Lars	Olivedalsgatan 16 tr	413 10 GÖTEBORG
Liedberg	Carl-Fredrik	Åshammargatan 8	654 61 KARLSTAD
Lien	Unni	Kråkeveien 24	N-1534 MOSS
Lindgren	Britta	Pussitagtvagen 10	792 75 FÄRNÄS
Lund	Härdis	Sleipnergatan 27	165 58 HÄSSELBY
Lundell	Monica	Utterbyn 170	685 92 TORSBY
Luthman	Daisy	Ängby 1192	710 92 DYLTABRUK

Känn Dig välkommen !

ENAMN	FNAMN	GADRESS	PADRESS
Lubeck	Gerd	Geijersgatan 10	622 23 KARLSTAD
Lövengard	Sune	Sjögatan 21	685 30 TORSBY
Marklars	Tomas	Rådom 169	685 93 TORSBY
Mattsson	Liz	Pilvägen 10	541 57 SKÖVDE
Mofjell	Ruth	Smedbacken 11	667 31 FORSHAGA
Mogren	Mats	Naglarp	574 94 VETLANDA
Nilsson	Alf	Borserud Högåsen 20	660 60 MOLKOM
Nilsson	Anita	Fågelvägen 24	667 32 FORSHAGA
Nilsson	Bengt-Göran	Lill Ingmars vag 18	653 46 KARLSTAD
Nilsson	Elisabeth	Älvkullevägen 25 A	682 33 FILIPSTAD
Nilsson	Jan	PL 8057	860 20 NUURUNDA
Nilsson	Rune	Fagerberg 28	685 94 TORSBY
Nilsson	Siv	Borserud Högåsen 20	660 60 MOLKOM
Nilsson	Thure	Bogesundsgatan 13	256 55 HELSINGBORG
Nilsson Möhler	Rigmor	Vitsand Björkliden	685 94 TORSBY
Nordfors	Gunnar	Nya örnasgatan 3 F	662 31 AMÅL
Nordum	Jan	Seljestien 65	N-1370 ASKER
Noren	Leif	Ängsgatan 4	564 32 BANKERYD
Nazel	Tommy	Klarbärvägen 18	435 43 MÖLNLYCKE
Olson	Bengt	Åsevägen 13	182 35 DANDERYD
Olofsson	Majvor	Ringgatan 96	653 49 KARLSTAD
Olsson	Göran	Trolidalsvagen 1	668 30 ED
Oveborn	Harry	Röjdåfors 81	685 97 ÖSTMARK
Perdahl	Jan-Anders	Studentvagen 90	977 53 LULEÅ
Persson	Ingemar	Rönbärvägen 15 B	691 47 KARLSKOGA
Persson	Margareta	Döbelnsgatan 21	653 42 KARLSTAD
Petersson	Ingrid	Lagerbrings vag 7 E	224 60 LLND
Rehnberg	Ake	Älvgatan 61	652 30 KARLSTAD
Rönning	Lennart	Videgatan 5	614 33 SÖDERKÖPING
Sanamon	Sverre	Box 16	670 10 TOCKSFORS
Sandin	Anders	Lerbrunnsvagen 6	684 00 MUNKFORS
Sjöberg	Knuth	Östra Kyrkogatan 12	903 30 UMEA
Sjöholm	Göte	Södra Parkgatan 10	667 32 FORSHAGA
Sköld	Hans E	Ardennergatan 36 G	271 37 YSTAD
Slektshistorielag	Solör	v/Thor Kortgaard Maudsv 9	N-2200 KONGSVINGER
Sollien	Finn	Kongevegen 121	N-2200 KONGSVINGER
Stedenfeldt	Stina	Västra Kanalgatan 5 A	652 24 KARLSTAD
Stenmark	Bernt	Volframgatan 12	811 52 SANDVIKEN
Stenqvist-Ason	BM	Stensater 2279	635 05 ESKILSTUNA
Storberg	Ingela	Björns vag 13 B	671 33 ARVIKA
Storm	Inga	Storskogsvagen 30	141 39 HUDDINGE
Sturk	Gudrun	Lövtorpsvagen 11	151 48 SÖDERTÄLJE
Sundberg	Sven Ake	Box 184	685 24 TORSBY
Sundell	Anita	Bergsradsvagen 41	128 42 BAGARMOSSEN
Sundling	Eva	Stockvagen 33	661 43 SÄFFLE
Svednell	Ingegerd	Kalvbergsåsen 12	684 92 MUNKFORS
Svensson	Inger	Karmgatan 9	653 44 KARLSTAD
Söderman	Bernt-Ove	Stockvagen 13	661 43 SÄFFLE
Tauberman	Margaretha	Sveagatan 4 A	652 22 KARLSTAD
Tegbäck	Ingrid	Tvarvagen 1 6 tr	171 30 SOLNA
Thimberg	Jan	Rattartunet 17	141 35 HUDDINGE
Tisel	Birgitta	Elmsta 6202	760 40 VÄDDÖ
Wallin	Allan	Serenadvagen 20	131 40 NACKA

Boktips . . .

Fortsättning från sida 20

Rumar skildrar **landsarkivens** historia **Från Vadstena till Karlstad**. Några enskilda **arkiv** presenteras. En uppsats av **Martin Frifz** handlar om **företagsarkiv**. I övrigt ges **skildringar** av **arkivpersonals arbetsförhållanden** genom tiderna. **Kanaler**

Svenska Turistföreningens **Årsbok 1995**. **Varför nu Turistföreningens** årsbok i **VärmlandsAnor**? Jo, främst av **två skäl**.

Det ena är årsbokens tema, **kanaier**, vilket ger lite värmländsk lokalhistoria. I **Kanaler** genom tiderna ger **Peder Palmstierna** en historisk översikt över Sveriges kanaler **är** bland annat **Vikingaleden** med **Säffle** kanal omnämns. **Per Stymne** skriver om Bergslagskanalen mellan Karlskoga och Filipstad. **Erik Jansson** skildrar Dalslands kanai, vars sjösystem går in i Värmland **är** författaren gör en historisk landstigning i **Silbodal** hos kyrkoherden **på** 1860-talet, Anders **Lindbäck**.

Det andra **skälet** är **arkivhistoriskt**. **Edvard Matz** berör i sin skildring av **Hjälmare** kanal dramatiken omkring skyddsevakueringen av Riksarkivet **1713 på väg till Örebro**, då skutan med **arkivlasten** gick **på** grund i **Hjälmaren** och sprang läck. Att beskriva årsboken i övrigt är lockande, men vore att **gå** för vida cirklar utanför **Värmland** och släktforskningen. Allmänt skall sägas att den är rikt försedd med kartor och vackra **färgbilder**.

Värmlands Släktforskarkatalog 1994 **Släktforskarkatalogen** har utökats betydligt **jämfört** med den tidigare **utgåvan**. Nu redovisas 164 forskares namn.

Katalogen har försetts med kartor över församlingar och härader samt utökats med en litteratur- och **arkivförteckning sammanställd** av Lars-Gunnar Sander. förteckning över **släktutredningar** i **Värmlandsarkiv**, redovisning av **sockeninventering** i Kila samt utdrag av de register som rör Värmland ur **SSFs register-register**. Katalogen har sammanställts av Gunnar Jonsson och redigerats av Harald Persson.

Bernhard Granholm

Nya medlemmar... Fortsättning från sida 21

ENAMN	FNAMN	GADRESS	PADRESS
Wallin	Sonja	Forsgatan 14	667 34 FORSHAGA
Weidmer	Hardy	Hjortronstigen 4	665 35 KIL
Wennerlund Pedersen	Grete	Knud Sörnes vei 10	N-4015 STAVANGER
Westby	Minnie	Felingsed Åsen 1	672 94 ÅRJÄNG
Westlund	Maj Britt	Ångbråtsgatan 17	667 31 FORSHAGA
Zetterberg	Harald	Torggatan 7 B	795 30 RÄTTVIK
Ågren	Leif	Prästgårdsvägen 7 D	663 32 SKOGHALL
Österberg	Kajsa	Eddavägen 7	737 43 FAGERSTA
öst Lund	Sten	Hjortnäsavägen 12	793 31 LEKSAND

Vårens program 1995

Tisdagen 28 februari kl 19.30 Stadsbiblioteket, Karlstad.
Harald Persson: Vad är **släktforskning**?

Lördagen 18 mars kl 13.00 Årsmöte i Gamla Badhuset, Karlstad
1. Sedvanliga **årsmötesförhandlingar**
2. Föredrag av Per **Magnusson**: Kartan berättar om Karlstad
3. **Kaffe** med **tillfälle till** frågor och utbyte av erfarenheter släktforskare emellan.

Lördagen 8 april kl 13.00 Gamla Badhuset, Forskarsalen, Karlstad.
Så här gör jag. Några medlemmar berättar om sin **forskning**.
Även du är **välkommen** att berätta om vad Du **håller på** med.
Ta med Dig **fika** och Ditt **forskningsmaterial**. Vi försöker hjälpa varandra med problem, utbyter erfarenheter och pratar **släktforskning** i största allmänhet.

Måndagen 24 april kl 19.00 Stadsbiblioteket, Arvika.
Harald Persson: **Nybörjarens** frågor, Var finns uppgifterna? Fällor och problem, **Kortregister** eller datorprogram.

Lördagen 20 maj kl 10.00 Gamla Badhuset, Karlstad.

Besök av Västerås Släktforskare.
Vi bjuder **på kaffe** och utbyter erfarenheter **under** en timme.
Ett utmärkt **tillfälle** för Dig som har anor i **Västmanland** att **få** kontakt med släktforskare i den **landsändan**.

Försommarens utflykt
Måndagen 5 juni (Annandag pingst)
Resa till Lurö.
Samling i **Ekenäs** på **Värmlandsnäs** sydspets kl 10.00.
Båt till Lurö, guidad rundtur och information om öns historia.
Middag på logen (rökt lax, dricka, kaffe och **kaka**).
Ta med **förmiddagsfika** och varma kläder.
Vid **tjänlig** väderlek angörs **Vithall på återresan**. Åter i **Ekenäs** omkring kl 17.00. Pris 250.00 kr för vuxen och 190.00 för barn inkl middag.
Frågor om resan besvaras av Vuxenskolan i Forshaga, telefon 054-873970.

Föransmälan måste göras före 5 maj till **Lars-Gunnar Sander** tel 054-872754 eller **Bernhard Granholm** tel 055561153 vilka organiserar samåkning till **Ekenäs**

Denna utflykt bör passa väl för medlemmar i **södra Värmland** och Dalsland.

Info från SVAR

Färdiga kort listor under arbete

Hjälpkommittén för Finlands barn Kortregister över de **finnska** barnen, som evakueradestill Sverige **under** åren 1941-42. Registren är **ordnade** dels alfabetiskt och dels efter det nummer barnen **åsat** tes av den **finnska kommittén**.

Korten **innehåller** uppgifter om barnens namn, nummer, födelsedatum, föräldrarnas **namn**, hemort, ankomst till **Sverige**, hänvisningar till syskon samt datum för hemresa, adoption eller **fosterbarnsöverenskommelse**.

Register över skattebrevskoncept
Ett kortregister över fastigheters som **för** salts **från** kronohemman till skattehemman 1700-1773.

Registerkorterna är antecknat datum **för** skatteköpet samt om handlingar **för** bevarade. D%står **akt**nummer och årtal **angivet**. I den **mikrofilmade** versionen är korten ordnade **länsvis** och inom län alfabetiskt efter hemmanens namn.

Prästeder
Kortregistret redovisar för **åren 1688-1720** de präster, vilka **svurit ny trohetsed**. Uppgift om församling, prästens **namn** samt tidpunkt.

Några volymer
ur **Riksarkivets** ämnessamlingar samt från Göta Hovrätt rörande **trolldoms** väsendet. Materialet **omfattar** tiden 1584-1763.

Fångvårdsanstalten i Östersund
Fånggrullor 1810-1921 samt **Kyrkböcker** 1846-1923

Pressklippssamlingar
Kultsjödalen, Västerbottens län 1954-1992. Oxelösund, **Södermanlands** län 1957-1992. **Ramsele**, Västernorrlands län 1939-1991. Trosa, **Sörmlandssamlingen** 1942-1993. **Höör**, **Malmöhus** län 1917-1980. Nordkalottsamlingen 1990-1992 har tillkommit.

Genealogi
Magnus **Stattins** samling; antavlor samt rekonstruktion av husförhörslängd för **Torsåker** 1600-1760.

Robert **Stattin**, Släkter i Dal (**Väster** norrlands län).
Wilhelm Berg, **Göteborgssläkter**

Observera * ändrade portoavgifter

Annon

Värmlands Ortregister

Över 4.700 hemman och hemmanstorp är samlade i ett 68 sidors register med hänvisning till socken, härad, jordnatur och mantal. Jordboken omspannar tiden från Gustav Vasas 1500-tal intill 1931 när fastighetsregister tog över registreringsansvar. Kartor församlingar och härader.

Sammanställd av
Gunnar Jonsson, Säffle.

Säljs av Värmlands Släktforskar-
förening och beställes via postgiro
Sverige 46 96 60-5
Pris SEK 40.00 + porto 11.00
Norge 0806 1944339
Pris NOK 36.00 + porto 17.00

Annon

Vitsand (S) Födde 1824 - 1860 Vigde 1824 - 1860

2737 födda barn sorterade i Datum-
ordning, Faderordning, Moder-
ordning och Ortsordning.
534 Vigslar med samma sorterings-
ordningar
300 sidor i pryddig A4-pärm med re-
gister. Datorhantering av materia-
let medger även andra sorterings-
önskemål.

Säljs av Värmlands Släktforskar-
förening och beställes via postgiro
Sverige 46 96 60-5
Pris SEK 250.00 + porto 61.00
Norge 0806 1944339
Pris NOK 225.00 + porto 66.00

Annon

Östmark (S) Födde 1765 - 1820

4611 födda barn sorterade i Datum-
ordning, Faderordning, Moder-
ordning och Ortsordning.

371 sidor i pryddig A4-pärm med re-
gister. Datorhantering av materia-
let medger även andra sorterings-
önskemål.

Säljs av Värmlands Släktforskar-
förening och beställes via postgiro

Sverige 46 96 60-5
Pris SEK 240.00 + porto 61.00
Norge 0806 1944339
Pris NOK 220.00 + porto 66.00

Annon

Värmlands Släktforsarkatalog

164 forskare som forskar på släkter
och orter i Värmland. Ersätter 1993
års Värmlandsforskare. Med Ort-
register, Släktregister och Special-
register. Kartor över Värmland vi-
sande församlingar och härader.
66 sidor i förstärkt ryggbundet häfte
med förteckning på arkiven i Värm-
land jämte litteraturlista och förteck-
ning över kända register.

Säljs av Värmlands Släktforskar-
förening och beställes via postgiro
Sverige 46 96 60-5
Pris SEK 50.00 + porto 11.00
Norge 0806 1944339
Pris NOK 45.00 + porto 17.00

Annon

Blankett för Antavlor

Rymmer ansökare + 6 generationer.
Hålslagen och vikt för kontorspärm.
Vitt 80 grams papper. I sats om 4
ex inklusive porto.

Underlättar att spara och förvara
noteringar.

Säljs av Värmlands Släktforskar-
förening och beställes via postgiro

Sverige 46 96 60-5
Pris SEK 15.00 inklusive porto
Norge 0806 1944339
Pris NOK 17.00 inklusive porto

Annon

Fryksände (S) Födde 1707 - 1765

5877 födda barn sorterade i Datum-
ordning, Faderordning, Moder-
ordning och Ortsordning.

452 sidor i pryddig A4-pärm med re-
gister. Datorhantering av materia-
let medger även andra sorterings-
önskemål.

Säljs av Värmlands Släktforskar-
förening och beställes via postgiro

Sverige 46 96 60-5
Pris SEK 290.00 + porto 61.00
Norge 0806 1944339
Pris NOK 265.00 + porto 66.00

Annon

Nyhet Dalslands Ortregister

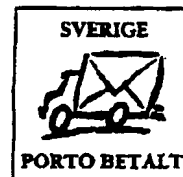
Cirka 2500 hemman och hemmanstorp
samlade i ett 38 sidors register med hän-
visning till socken, härad, jordnatur och
mantal. Jordboken omspannar tiden
från Gustav Vasas 1500-tal intill 1931
när fastighetsregister tog över regist-
reringsansvar. Med kartor församlingar
och härader.

Sammanställd av
Gunnar Jonsson, Säffle
Säljs av Värmlands Släktforskar-
förening och beställes via postgiro
Sverige 46 96 60-5
Pris SEK 40.00 + porto 11.00
Norge postgiro 0806 1944339
Pris NOK 36.00 + porto 17.00

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:
Värmlands Släktforskarförening
c/o Harald Persson
Malmtorgsgatan 18
653 40 KARLSTAD

B

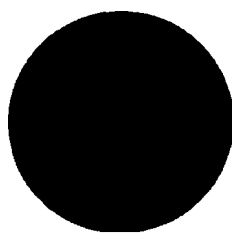
Föreningsbrev

**Har du valt din egen
Hustryckare**

?

Nu ar valet lätt!

Det ar bara att trycka på
KNAPPEN

Ramgatan 7, 653 41 Karlstad, Telefon 05415 66 75

Värmlands mesta fullservicetryckeri!